

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2023
9. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 72. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany /sněmovní tisk 462/ – druhé čtení

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2023
9. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 72. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 19. července 2023

Obsah:

Strana:

19. července 2023

Schůzi zahájila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Usnesení schváleno (č. 707).

Řeč poslance Josefa Cogana	4
Řeč poslance Andreje Babiše	5

Schválen pořad schůze.

1. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany /sněmovní tisk 462/ – druhé čtení

Řeč ministra spravedlnosti ČR Pavla Blažka	7
Řeč ministryně obrany ČR Jany Černochové	7
Řeč poslance Michala Zuny	8
Řeč poslance Marka Ženíška	8
Řeč poslance Josefa Fleka	9
Řeč poslance Radka Vondráčka	9
Řeč poslance Tomia Okamury	11

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Radima Fialy	17
Řeč poslance Jana Síly	24
Řeč poslance Vladimíra Balaše	27
Řeč poslance Rudolfa Salvetra	27
Řeč poslance Jiřího Horáka	28
Řeč poslance Karla Sládečka	28
Řeč poslance Milana Brázdila	29
Řeč ministryně obrany ČR Jany Černochové	30
Řeč poslance Vladimíra Balaše	30
Řeč poslance Romana Kubíčka	30
Řeč poslance Milana Brázdila	31
Řeč poslance Vladimíra Zlínského	31

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Klára Dostálová.

Řeč ministryně obrany ČR Jany Černochové	35
Řeč poslance Vladimíra Balaše	35
Řeč poslance Jana Hofmanna	36
Řeč poslance Radovana Vícha	36
Řeč poslance Zdeňka Kettnera	38
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské	39
Řeč poslance Oldřicha Černého	39
Řeč poslance Vladimíra Balaše	40
Řeč poslance Radka Vondráčka	40
Řeč poslance Ondřeje Lochmana	41
Řeč poslance Oldřicha Černého	41
Řeč poslance Jana Hrnčíře	41
Řeč poslankyně Ivety Štefanové	42
Řeč poslance Jiřího Kobzy	43
Řeč poslance Lubomíra Metnara	44
Řeč poslance Radima Fialy	44

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč ministryně obrany ČR Jany Černochové	45
--	----

Usnesení schváleno (č. 708).

Řeč poslance Radka Vondráčka	46
------------------------------------	----

Usnesení schváleno (č. 709).

Řeč poslance Jana Síly	47
Řeč poslance Jana Volného	47
Řeč poslance Radima Fialy	47

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Jana Skopečka

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
19. července 2023
Přítomno: 160 poslanců

(Schůze zahájena ve 14.00 hodin.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji 72. schůzi Poslanecké sněmovny, na které vás všechny vítám.

Prosím, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami, protože jsem vás právě všechny odhlásila. Náhradní karty a jejich čísla platí tak, jak bylo již řečeno na 71. schůzi.

Tuto schůzi jsem svolala podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 56 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána ve středu 12. července tohoto roku elektronickou poštou.

Musíme tedy nyní přistoupit k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslance Stanislava Berkovce a poslance Hayata Okamuru. Má někdo jiný návrh?

Nevidím nikoho hlásit se s jiným návrhem, proto zahajuji hlasování o předloženém návrhu na ověřovatele této schůze. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování prvním přihlášeno 109 poslanců a poslankyň, 107 pro, proti nikdo. Návrh tedy byl přijat. Konstatuji, že jsme ověřovateli 72. schůze Poslanecké sněmovny určili poslance Stanislava Berkovce a poslance Hayata Okamuru.

Co se týče omluv, odkazují na ty, které již zazněly na předchozí schůzi. Nicméně přibýly ještě další dvě omluvy. Bernard Josef od 13.30 do 16 hodin se omlouvá z pracovních důvodů, Okleštěk Ladislav se pak omlouvá z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 72. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad. Nicméně ještě před tímto hlasováním se přihlásil pan předseda Cogan s přednostním právem a pan předseda Babiš s přednostním právem. Následné přednostní přihlášky jsou až do samotného bodu.

Nyní tedy vystoupí pan předseda Cogan a já vás, kolegyně a kolegové, žádám o ztišení.

Poslanec Josef Cogan: Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych vás rád přivítal na této mimořádné schůzi. Já si dovolím rovnou navrhnout jménem pěti koaličních klubů, aby se dnes jednalo a hlasovalo i po 19., 21. a 24. hodině. Je to spíše z preventivních důvodů, ale zároveň víme, že (nesrozumitelné) odpoledne, tak si dovolím předložit tento návrh. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Také děkuji. Jedná se o procedurální návrh, o kterém se hlasuje bezprostředně. Já tedy přivolám kolegyně a kolegy z předsálí a zopakují, že pan předseda Cogan navrhl, abychom dnes jednali i hlasovali po 19., 21. i 24. hodině.

Já tedy zahajuji hlasování o předloženém návrhu. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování druhém je přihlášeno 133 přítomných, pro 78, proti 19. Návrh byl přijat.

Nyní tedy vystoupí pan předseda Babiš s přednostním právem, jak bylo avizováno.

Já vás, kolegyně a kolegové, prosím, abyste své rozhovory přesunuli do předsálí, abyste se ztišili, abychom mohli vyslechnout vystoupení pana kolegy... Ještě jednou vás prosím o ztišení.

Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Vážení spoluobčané, dámy a pánové, možná máte pocit z našich vystoupení, že od revoluce naší zemi nejvíc ovlivňovala například ODS. A my o tom často mluvíme, ale kdybych se vás zeptal, kdo byl ve vládě nejdéle od revoluce, tak nevím, jestli byste to uhodli. Víte, kdo to byl? KDU-ČSL. Tak si představte, že KDU-ČSL byla ve vládách více než 18 let. Více než 18 let! A ODS 12,7. Teď nechci hodnotit, kdo kolik způsobil škody. Ale je to fascinující.

A já jsem pana Jurečku minule žádal, aby se do mě netrefoval. Ona se blíží Země živitelka. Nebudu tady mluvit o olizování zlatokopek, ale vůbec nechápu, proč tady pan ministr mluví, že se podívá na výsledky celého holdingu Agrofert, a říká, že kdyby Andrej Babiš chtěl, tak že by měl na to nějaký vliv. Andrej Babiš, kdyby chtěl, tak ho zavřou, na to hned čekáte! Vždyť od nástupu vaší vlády vy stále říkáte všem vašim podřízeným – Agrofert ne! Červená! Největší počet kontrol. Finanční správa kontroluje jenom Agrofert! Policie řeší jenom Babiše a Agrofert! Stále chodím na policii, váš systém. Vy totiž ty vaše podřízené, ty zaměstnance, vy se s nimi vůbec... Jak bych to řekl? Že se k nim chováte zkrátka brutálně. Znam ty příběhy, jak jich vyhazujete z práce. Protože Babiš když byl ve vládě, tak zjistil, že je nějaký dobrý úředník, a ten dostal polibek smrti. Takže pan Jurečka, který dobře ví, dobře ví, že na to nemám žádný vliv, ano, a dobře ví, že ty dotace... zkrátka děláte maximum, abyste poškodili tu firmu. A že Vodňanská drůbež měla zisk? No tak asi měla. Miliardu investovala, snížila ceny energií. A hlavně – vodňanské kuře je kvalitní. Vodňanské kuře žere české obilí. Nežere ukrajinské obilí, často kontaminované. Doporučuju všem poslancům navštívit pumpu na odbočce do Průhonic, tam ho mají. Vodňanské kuře, je kvalitní a je skvělé. Vodňanské kuře žere české obilí.

Česká republika mimochodem je jediná země, která akceptuje ukrajinské obilí. Maďarsko, Polsko, Slovensko nechtějí. Takže co se stane? Když vidím ty geniální komentátory v televizi. Říká: hrozí hlad! A jaký? Šéf OSN, toho znám taky. Bez komentáře. Nehrozí žádný hlad. Češi budou jíst ukrajinské obilí a české obilí budou jíst v Africe. Protože to obilí se vyveze do Hamburku a tam se to dá do lodě. Ne v Oděse. Neuvěřitelné, jak v tom mediálním prostoru vystupují tady lidi, kteří tomu vůbec nerozumějí.

Takže já chápu, že váš nelítostný boj proti Babišovi – a na tom jste vyhráli volby. Ale ten Jurečka si nedá říct! A on stále bude o tom Agrofertu mluvit. Přitom dobře ví, že máme největší koncentraci řetězců v Evropě a řetězce rozhodují o tom, kolik stojí to kuře. Ony o tom rozhodují.

Takže pane Jurečko, skutečně, nechte mě už být. Proč o tom mluvíte? Já bych rád viděl vaše majetkové přiznání. Ukažte, kolik vaše paní, na kterou jste převedl farmu, jaké má hospodářské výsledky. Řekněte, za co jste koupil ten kombajn. A vy se chlubíte, že budete na tom kombajnu sekát to obilí. A je pravda, že někteří zemědělci vám dávají dobré ceny za to sekání? Je pravda, že někdo vám přispěl na ten kombajn? A proč to vůbec sekáte? Vy nemáte střet zájmů? Jenom Babiš? Já fakt nechápu, proč vy do mně útočíte. Já mám na vás nabito. Vždycky jste zneužíval tu funkci, všechny ty Klasy a všechno tohle, všude jste se producoval, a teď mně jako důchodci, který má důchod 22 000, mi píšete, jak jste skvělý, jak jste mi navýšil důchod. Já vám za to děkuji. Teď jste mě okradl o 7 000 tento rok.

Jo, mám střet zájmů.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pane poslanče, já vás upozorňuji, že program této schůze se týká úplně jiné věci, než o které tady teď hovoříte. Takže vás chci vést k tomu, ať hovoříte k věci.

Poslanec Andrej Babiš: Správně, ano. Paní předsedkyně, pan Jurečka, když mluvil o Agrofertu, to se týkalo důchodů? To jste mu neřekli?

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Neřídila jsem v tu chvíli schůzi.

Poslanec Andrej Babiš: Tak mě nepřerušujte.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Neřídila jsem v tu chvíli schůzi já. Jenom vás vedu k tomu, abyste se držel bodu, který projednáváme na této schůzi.

Poslanec Andrej Babiš: Ano. Máte na to stejný metr jako média. Teď citovala CNN nějaký výrok vytržený, nevím z kterého roku. Já to chápu. Zkuste poučit vašeho koaličního partnera, necht' nemluví o Agrofertu, necht' nám řekne, jak to on má se střetem zájmů, proč seká obilí, když je ministr. Převedel tu farmu, tak necht' nám ukáže všechno. Kde koupil kombajn, za kolik koupil kombajn, komu sekal, za kolik sekal. A bude to fajn, bude to transparentní.

Takže ještě znovu opakuju: Pan Jurečka se živí politikou. Byl to průměrný prodejce Agro 2000, vydělal možná čtvrtinu toho, co vydělává, tak se rozhodl jít do politiky. Je tam dlouho. Byl jsem s ním ve vládě, vím, kdo to je, jo? Takže já znovu ho žádám, aby dal pokoj Babišovi a aby dal pokoj Agrofertu. Nemá s ním nic společného. Pan Jurečka by měl být rád, že je tady nějaký Agrofert, který zachránil většinu potravinových firem, které byly na bankrot. A odvedl rok 2022 5 miliard 25 milionů na daních, sociálních odvodech a zdravotních odvodech. A já bych chtěl vyzvat pana ministra zemědělství, tady pana Výborného, aby zveřejnil všech firem zemědělských, které dostávají dotaci, podíl v procentech na dotacích vůči jejich tržbám a vůči jejich odvodům. Ukažte to. Ukažte to. A přestaňte lhát. Agrofert odvedl 5 miliard. Čerpal nárokové dotace. Vy jste všechno zlikvidovali. Tu firmu byste rádi zlikvidovali v tom svatém boji proti Babišovi. Ale mě nezlikvidujete. Chtěli byste mě zavřít, ano, stálé stíhání, policie, všechno. To je ten váš mainstream! To je ten váš mainstream.

Tak to ukažte, pane ministře. Já vím, že tomu nerozumíte. A když se fotíte s tou krávou, prosím vás, ne v obleku. Já jsem řešil Růžu, to je naše prase, divočák na farmě, je to úspěšné, jo, tak zkuste se k tomu obléct, k tý krávi. Jako ta kráva nemá ráda ty obleky. Tam chodí ti různí potentáti.

Takže já bych byl velice rád, kdybyste tady nevystupovali proti mně. Já mám nabito, já mám dobrou paměť. A dejte mi už konečně pokoj, té firmě. Buďte rádi, že tady jsou. Ta firma je zaparkovaná v Čechách. Živí 40 000 lidí. A kolik rodin. A co to řešíte? Proč to říká ten Jurečka, že já mám na to nějaký vliv? Ne, nemám na to vliv. Nemám. Vy jste zničili české zemědělství. ODS dovolila prodat půdu cizincům. ČSSD nezvládla dotace. Proto tady je, jak to je. A je tady nejvyšší koncentrace řetězců. To je vaše dílo!

No takže tolik k panu Jurečkovi. Byl bych rád, aby se soustředil na svoji práci. Teď je ministr práce a sociálních věcí, aby se soustředil na to, že tady nejsou lidi na práci, že tady plno lidí v podstatě pracuje načerno, a aby se šel vybrat na ty úřady práce. Aby se staral o svůj rezort. Je to nejtěžší rezort. A jemu asi nevadí, že ten rezort – a je to první ministr, který vystupuje proti důchodcům! Normálně proti důchodcům. Žádná reforma to není. Žádná.

No, takže to je tolik k panu Jurečkovi. Snad to pochopí. Když ne, tak já jsem připraven, mám nabito, jak jsem řekl.

No a panu premiérovi jsem chtěl říct, když už tedy dal si ten plakát, že tlačí na ty dodavatele, tak já, pane premiére, můžete navštívit všechny firmy Agrofertu, zkuste na ně tlačít. Oni vás rádi přijmou a rádi vám vysvětlí, co všechno vaše vláda dělá blbě.

No a když už se chlubíte tou inflací, pane premiére, tak jste stále třetí nejhorší. Třetí nejhorší jste stále. Bronzová medaile. Takže inflace Lucemburk 1 %, Belgie 1,6, Španělsko 1,6, Dánsko 2,4, Řecko 2,8, Kypr 2,8, Finsko 4,1. To je Eurostat. Eurostat, ne staťák. Ne staťák. Já nevím, jestli chodí šéf staťáku na vládu. Podle mě tam je zbytečný, ale dobrý, tak jste si to prodal. Jste stále třetí nejhorší, pane premiére. 11,2, s inflací jste neudělal vůbec nic. Průměr EU je 6,4 a průměr eurozóny je 5,5 v inflaci. Takže vy jste způsobili inflaci. Vy jste neudělali nic pro lidi, zkasírovali jste 260 miliard v prospěch rozpočtu a na lidi kašlete. A řešíte stále jenom Babiše a Jurečka Agrofert. No fakt neuvěřitelné. A samozřejmě ta média, ta média se k nám chovají úplně jinak než k vám. Stále vám fandí. Já myslím, že i slepý to vidí. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní tedy budeme hlasovat o celém návrh pořadu 72. schůze Poslanecké sněmovny, tak jak byl písemně předložen. Přivolám kolegyně a kolegy z předsálí. Eviduji zájem o odhlášení, proto vás všechny odhlašuji a prosím, abyste se opětovně přihlásili svými identifikačními kartami.

Jakmile se počet přihlášených v sále ustálí, budeme hlasovat o pořadu schůze... Počet přihlášených už se ustaluje.

Nyní tedy zahajují hlasování o pořadu schůze. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 3 přihlášeno 112 přítomných, pro 95, proti 10, návrh byl přijat.

Pořad schůze byl tedy schválen, a proto přistoupíme k jedinému bodu pořadu, kterým je

1.

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany /sněmovní tisk 462/ – druhé čtení

Pan ministr k hlasování. Prosím ještě, než otevřu bod, prosím k hlasování pan ministr Blažek.

Ministr spravedlnosti ČR Pavel Blažek: Děkuji za slovo. Jenom pro stenozáznam, hlasoval jsem pro, na sjetině mám, že jsem se zdržel. Takže hlasoval jsem pro. Děkuji. Nezpochybněji hlasování.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní tedy prosím, aby se slova ujala ministryně obrany Jana Černochová, a vás, kolegyně a kolegové, prosím o ztišení. Prosím, máte slovo.

Ministryně obrany ČR Jana Černochová: Vážená paní předsedkyně, vážené poslankyně, vážení poslanci, po třech týdnech se zde znovu scházíme u projednávání Dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany, která byla podepsána ve Washingtonu, D. C., dne 23. května 2023. Nacházíme se ve druhém, tedy závěrečném čtení. Projednali jsme řadu otázek týkajících se obsahu a výkladu dohody a já pevně věřím, že tyto otázky byly všechny zodpovězeny, a to tedy ať už z úrovně výborů, anebo i zde v prvním čtení na plénu Poslanecké sněmovny.

V první řadě bych chtěla uvést, že jde skutečně o historický okamžik, neboť tato dohoda dává naší zemi další bezpečnostní záruku, která zapadá do celkového aliančního rámce a prohlubuje nejen obrannou spolupráci s naším nejdůležitějším spojencem.

Dohoda je plně v našem národním zájmu a já bych ráda podtrhla, že je dokladem toho, že naše vztahy se Spojenými státy jsou dnes na velmi vysoké úrovni, což je pro nás nepochybně cenné. Je to důležité zejména s ohledem na současnou bezpečnostní situaci, kdy bohužel jen pár set kilometrů od našich hranic na východ probíhá brutální ruská vojenská agrese a kdy Evropa je ohrožena největším válečným konfliktem od druhé světové války. V této situaci se bez silného spolenectví s dalšími demokratickými zeměmi neobejdeme.

Aniž bych předjíkala výsledek dnešního jednání, velmi si vážím toho, že dosavadní projednávání probíhalo korektním způsobem a že jsme zde nejenom já, ale i ostatní kolegové vedli věcnou a bohatou diskusi, která nepochybně přispěla k ještě lepšímu objasnění účelu, pro který DCA uzavíráme, i jeho naplňování a významu. Vážím si rovněž toho, že zahraniční a branný výbor k jednání o této dohodě přistoupily konstruktivním způsobem a sešly se k jejímu projednání v minulém týdnu tak, abychom dnes mohli pokračovat právě druhým čtením. Děkuji panu předsedovi Metnarovi a děkuji panu předsedovi Ženíškovi. Děkuji samozřejmě kolegům z obou výborů a děkuji i Senátu, který dal souhlas k ratifikaci rovněž minulý čtvrtek.

Chtěla bych zde jasně deklarovat, že naše vláda v oblasti obrany a bezpečnosti nechce vést s opozicí politický boj. Obrana a bezpečnost země pro mě jsou a vždy byly oblastmi, kde má panovat konsenzus namísto politikaření. I proto jsem se jednání o DCA s opozičními stranami věnovala nejenom já, ale i moji kolegové poměrně hodně. Vážím si postoje všech, kdo vnímají, o jak klíčový dokument se jedná a nešíří spekulace či dezinformace. To je přesně ten způsob, jak bychom k obraně naší země měli přistupovat. Z tohoto důvodu bych ráda poděkovala také za návrh doprovodného usnesení k DCA, které by zde dnes mělo být po vzájemné dohodě s hnutím ANO načteno a které jako koalice podpoříme. Bude to jasný vzkaz pro veřejnost, kterým Poslanecká sněmovna potvrdí, že žádné spekulace týkající se potenciální vojenské přítomnosti USA dle této dohody nejsou pravdivé a že zůstává zachována suverenita Parlamentu v otázce rozhodování o této vojenské přítomnosti a bezesbýtku platí vše, co říká naše ústava v článku 43.

Závěrem chci ještě jednou zopakovat, že DCA je plně v souladu s našimi národními zájmy a je standardní mezinárodní dohodou, kterou uzavřelo již 24 členských států Severoatlantické aliance a která rozvíjí a doplňuje systém kolektivní obrany v rámci Aliance, kde Spojené státy americké hrají nejvýznamnější roli. Jsem připravena dnes dokončit diskusi o této dohodě zde v Poslanecké sněmovně a věřím, že nalezneme shodu na souhlasném stanovisku k její ratifikaci. Děkuji vám za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. K hlasování? Tak pan poslanec Zuna ještě k hlasování.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Já po kontrole hlasování na sjetině chci ještě k hlasování číslo 3 vyjádřit svou vůli, v rámci které jsem hlasoval pro. Na sjetině mám zdržel se. Nezpochybňuji hlasování.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní se tedy vracíme k projednávání bodu a prosím zpravodaje zahraničního výboru poslance Marka Ženíška, aby odůvodnil usnesení výboru, které bylo doručeno jako sněmovní tisk 462/3. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Ženíšek: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Zahraniční výbor se zabýval daným tiskem na své 22. schůzi dne 13. 7. 2023 a k vládnímu návrhu, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací (Dohoda) mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany, přijal usnesení, se kterým si vás dovolím seznámit:

Po odůvodnění vrchního ředitele sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany pana Jireše, náčelníka Generálního štábu Armády České republiky generálporučíka Karla Řehky, zpravodajské zprávě poslance Marka Ženíška a po rozpravě zahraniční výbor doporučuje Poslanecké sněmovně přijmout následující usnesení: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky dává souhlas k ratifikaci Dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany, pověřuje předsedu výboru, aby toto usnesení předložil předsedkyni Poslanecké sněmovny a zmocňuje zpravodaje výboru, aby na schůzi Poslanecké sněmovny podal zprávu o výsledcích projednávání tohoto vládního návrhu na schůzi zahraničního výboru. Což jsem právě učinil. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní tedy prosím zpravodaje výboru pro obranu pana poslance Josefa Fleka, aby odůvodnil usnesení výboru, které bylo doručeno jako sněmovní tisk 462/2. Prosím, máte slovo.

Poslanec Josef Flek: Děkuji. Vážená paní předsedkyně, vážená paní ministryně, vážení kolegové, rád bych vám představil usnesení výboru pro obranu. Mezitím bych ještě rád poděkoval poslancům z opozice, poslancům ANO, kteří vedli věcnou debatu. Bavili jsme se na téma opravdu důkladně, probíhala tam hodinu a půl debata a myslím si, že to bylo opravdu věcné. Ještě jednou bych jim chtěl poděkovat a poděkovat i svým koaličním kolegům.

Usnesení výboru pro obranu z 30. schůze ze dne 13. července 2023 k vládnímu návrhu, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany, sněmovní tisk 462: Výbor pro obranu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky po úvodním vystoupení ministryně obrany Mgr. Jany Černochové, náčelníka Generálního štábu Armády České republiky generálporučíka Ing. Karla Řehky, zpravodajské zprávě poslance Mgr. Josefa Fleka a po rozpravě

I. doporučuje Poslanecké sněmovně přijmout následující usnesení: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky dává souhlas k ratifikaci Dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany, podepsané ve Washingtonu dne 23. května 2023, sněmovní tisk 462,

II. pověřuje zpravodaje výboru, aby s tímto usnesením seznámil Poslaneckou sněmovnu České republiky, a

III. ukládá předsedovi výboru, aby předložil usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Také děkuji. Nyní otevírám rozpravu, do níž se přihlásili tři poslanci s přednostním právem a čtyři poslanci pak v obecné rozpravě bez přednostního práva. Jako první vystoupí Tomio Okamura. Pokud tu není, tak jeho přihláška až následně. Pan předseda Fiala taktéž není přítomen. Nyní tedy s přednostním právem pan poslanec Vondráček se stanoviskem klubu hnutí ANO. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Paní předsedkyně, děkuji za slovo. Ani jsem nečekal, že přijdu na řadu tak brzy.

Takže vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, úplně na úvod. Považoval bych za naprostou tragédii a špatnou zprávu pro českou politickou scénu, i tu mediální, kdyby se skutečně měla debata o této dohodě omezit na to, že je to buď zvací dopis, jak nám tady říkal Tomio Okamura – demagogicky, musím dodat – nebo že každý, kdo je souhlasný s touto

dohodou a chce tuto dohodu a neprosazuje ji dostatečně... Pardon, to jsem řekl špatně. A ten, kdo je proti té dohodě, tak je naopak pátá kolona Kremlo. Mezi těmito dvěma pozicemi je obrovská škála názorů, široké spektrum různých lidí, kteří mají k tomu co říct, které to zajímá. Osobně to pak i považuju za urážející z obou stran, když je někdo takto označován.

My jako hnutí ANO chceme od začátku o té dohodě diskutovat realisticky, prakticky, racionálně, protože je to v podstatě součástí mozaiky bezpečnostních záruk, které má Česká republika v rámci mezinárodního společenství a vůbec o postavení ve světě.

Samozřejmě dalo by se té dohodě vytýkat leccos. Třeba já jsem byl jeden z těch, kteří byli v tom vyhrazeném režimu a měli možnost se seznámit s textem. Nelíbily se mi některé obraty. Možná, že si to zasloužilo lepší nějakou českou redakci toho českého znění. Chápu, že jednání probíhala v angličtině a že se jedná prostě o překlad z angličtiny.

To ale není to podstatné. To podstatné a to hlavní stanovisko hnutí ANO je, že tato dohoda skutečně nějakým způsobem prohlubuje bezpečnost České republiky, navazuje bezprostředně na naše členství v NATO a nějaká debata o změně směřování České republiky v tuto chvíli není na stole. Že to téma je zneužíváno, ať už z jedné strany, nebo z druhé strany, a my se o tom chceme bavit rozumně stejně tak jako většina lidí v České republice.

Je pravda, že lidé mají právo být znepokojeni, mají právo klást otázky už kvůli naší historické zkušenosti, kterou jako Česká republika máme, už kvůli tomu, v jaké situaci se zrovna nacházíme. Asi se všichni shodneme, že kdybychom tuto smlouvu ratifikovali třeba v roce 2019, tak by možná byla v bloku smluv v prvním a druhém čtení ve čtvrtek mezi jedenáctou a jednou hodinou a nezbudila by větší pozornost, ale teď v době válečného konfliktu na Ukrajině je to mimořádně citlivá záležitost. Lidé mají svoje obavy a já znovu říkám, mají na ně právo.

A v této části jsem kritický vůči vládní koalici. Opravdu si myslím, že si to tu komunikaci zasloužilo ještě mnohem masivnější, vysvětlující kampaň měla být větší. Z tohoto důvodu hnutí ANO připravilo doprovodné usnesení k této dohodě, které za chvíli přednesu, které jsme předložili i koalici, seznámili jsme s ním koalici, protože chceme postupovat fěr, nechceme se překvapovat, a nějakým způsobem jsme dospěli ke konsenzu o tom, co by podle našich představ v tom doprovodném usnesení mělo být.

Jenom pro vaši informaci, v rámci mezinárodního práva smluvního i například vzájemná korespondence i různé interpretační výkladové doložky i projednání ve Sněmovně i toto doprovodné usnesení mohou být potom podkladem pro to, kdyby došlo v budoucnu k nějakým sporům a kdyby měla být tato dohoda interpretována. Z tohoto důvodu my přicházíme s usnesením, které vám teď s dovolením přečtu:

"Poslanecká sněmovna v souvislosti s vyslovením souhlasu s ratifikací Dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany konstatuje, že

I. uzavření dohody o spolupráci v oblasti obrany znamená prohloubení obranné spolupráce mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými a přispívá k vyšší bezpečnosti České republiky, neboť transatlantická spolupráce je základem kolektivní obrany zemí NATO;

II. případná přítomnost ozbrojených sil Spojených států amerických na území České republiky je možná pouze se souhlasem České republiky a s plným respektem k Ústavě České republiky a k právnímu řádu České republiky;

III. dohoda nezakládá právo na rozmístění jaderných zbraní na území České republiky;

III. dohoda nedává ozbrojeným silám Spojených států amerických právo na území České republiky budovat stálé vojenské základny ani na něm trvale pobývat."

Tolik text usnesení.

My zdůrazňujeme právě to, že je zde role Parlamentu a bude to vždy Parlament, bude to vždy Poslanecká sněmovna, která bude rozhodovat o přítomnosti cizích vojsk na našem území, a tato dohoda na tom nic nemění. Tato dohoda je v podstatě rámcová smlouva o tom, za jakých podmínek a pravidel by se tu pohybovali příslušníci armády USA v případě, kdyby tady byli pozváni, kdyby tady prováděli nějakou činnost. Možná si všichni budeme přát, ať zůstane u toho "kdyby", ať zůstane u toho rámce, ale budeme mít připravené nějaké podmínky. To je pro nás momentálně to nejdůležitější – vysvětlit těm lidem, že je nikdo neobchází, že podpisem této dohody se nemění žádným způsobem bezpečnostní situace České republiky, ale ani, já nevím, naše vnitřní poměry v rámci České republiky. Že kdyby mělo dojít k přítomnosti cizích vojsk na našem území, samozřejmě nebude Parlament obcházen a budeme vždycky tuto otázku debatovat u nás v Poslanecké sněmovně.

Já děkuju všem, kteří se podíleli na debatě o tom doprovodném usnesení, a těm, kteří jsou schopni k tomu opravdu přistoupit racionálně, v klidu si to usnesení přečíst a říci, že možná nepřináší nic nového, ale je dobré, že si to tady řekneme a že si to tady schválíme. Protože – teď mě tedy nenapadá, nechtěl jsem říct, že vyšleme signál, to už není dobré v poslední době říkat. Ale bude to zkrátka, bude to velice důležitá věc pro ty lidi, ať nemají pocit, že se jedná bez nich o nich, jak už to v minulosti mockrát zažili, a jsou opatrní, jsou znepokojení. Já jsem se opravdu setkal se spoustou lidí v poslední době, byl jsem oslovován i na ulici, všem jsem vysvětloval, že teze typu okupační smlouva, vazalská smlouva, že to jsou opravdu jenom nějaké přídomky a že reálně se jedná v podstatě o technickou dohodu o tom, jak by se tady fungovalo. Ale je důležité tady zdůraznit, že se – že to není nic o základech, není to nic o jaderných zbraních, není to o pobytu cizích vojsk na českém území. A v tomto směru a v tomto duchu bude vždycky hnutí ANO vystupovat, protože voliči hnutí ANO, a nejenom voliči hnutí ANO, jsou v tomto velice opatrní a mají na to právo.

Tak to je z mé strany všechno. Děkuju všem, kteří budou hlasovat pro doprovodné usnesení. Jeden výtisk pro paní předkladatelku a jeden pro paní předsedkyni.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní ještě načtu došlé omluvy. Omlouvají se poslanci Kott Josef od 14 do 14.30 z pracovních důvodů, Krutáková Jana od 14.30 do 16 hodin z pracovních důvodů, Svoboda Pavel od 14.15 do 14.25 z pracovních důvodů, Šafránková Lucie od 14 hodin z pracovních důvodů.

Nyní se již dostavili oba řečníci, kteří jsou přihlášení s přednostním právem, takže pokračujeme v tom pořadí, jak byli přihlášení. Nejdříve vystoupí pan předseda Okamura, následuje pan předseda Fiala. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, já jsem se zdržel na demonstraci proti této smlouvě, která je před Poslaneckou sněmovnou, kde jsem vystoupil. A protože hnutí SPD říká jasné ne! pobytu cizích vojáků a cizím základnám v České republice, takže jsem byl mezi občany, diskutoval jsem tam s nimi, vystoupil jsem k tomu i na pódiu a teď už jsem zde.

No a máme tady právě teď před sebou ve Sněmovně opět bod, kterým je Dohoda se Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany, kterou vláda Petra Fialy s ODS schválila 26. dubna a následně ji ministryně obrany Černochová z ODS v USA podepsala.

A nyní by tuto dohodu měla schválit Sněmovna. Za hnutí SPD zdůrazním hned v úvodu, že SPD říká jasné ne americkým vojákům a cizím základnám v České republice a budeme hlasovat proti této dohodě. A všiml jsem si, že SPD je jedinou stranou v Parlamentu, která bude hlasovat proti, jelikož hnutí ANO bude hlasovat pro tuto dohodu, a už také v tomto smyslu se hnutí ANO vyjádřilo. Takže je SPD jedinou stranou v Parlamentu, která bude hlasovat proti cizím základnám v České republice. Hnutí SPD tedy je jedinou opoziční stranou, která je v této věci proti vládní koalici.

A ještě doplním, že my tady nechceme žádné cizí vojenské základny, i kdyby byly z východu, nebo ze západu. A nechceme tady žádný pobyt cizích vojsk, i kdyby byla z východu, nebo ze západu. Jsme přesvědčeni, že by měla vláda na tuto otázku vyhlásit referendum, zdali tady mají být cizí vojenské základny a zdali tady má být dlouhodobý pobyt cizích vojáků.

Zákon o referendu z pera SPD, který takové referendum umožňuje, jsme již podali do Sněmovny a čeká tady na projednání. Fialova vládní pětikoalice nám tady ale referendum blokuje. A opět je tady v té otázce referenda hnutí SPD zcela osamoceno, protože také hnutí ANO odmítá referendum, které by umožnilo referendum o mezinárodních smlouvách. To znamená, například o vystoupení z EU, o migračním paktu anebo právě o této smlouvě ČR – USA. To znamená, my jsme jediní tady ve Sněmovně, kteří prosazujeme referendum včetně možnosti referend o mezinárodních smlouvách, a je to prostě tak. A budeme dál bojovat za tato témata.

Smlouva s USA, tato smlouva s USA není smlouva o spolupráci, ale smlouva o budoucí vojenské přítomnosti USA v České republice, která umožňuje ozbrojeným silám USA používání 11 vojenských prostor a budov, a to na leteckých základnách Čáslav, Pardubice, Náměšť a Mošnov, budou také moci používat armádní výcvikové prostory Hradiště, Libavá, Boletice, Březina a používat kasárna ve Vyškově, v Rančívově a ve Staré Boleslavi. Ve všech těchto lokalitách mohou USA stavět vlastní budovy, a to včetně prodejen potravin, otevřených stravovacích zařízení, bankovních služeb, společenských a vzdělávacích center.

Tady bych rád vyvrátil ten argument, nebo bych rád okomentoval ten argument, který tady říká s oblibou paní ministryně obrany Černochová a zástupci vlády, že i případnou americkou základnu nebo pobyt amerických vojsk musí odsouhlasit Parlament. No ale tady máte většinu vy jako vláda. Tady máte většinu vy jako vláda, a vy jste před volbami neříkali, že budete chtít – vy jste voličům před volbami neříkali, při volební kampani, že budete prosazovat přítomnost amerických vojáků a cizí vojenské základny v České republice. Vy k tomu nemáte mandát vůbec tady! Proto říkáme, že by to měla být otázka na referendum. Protože vy jste před volbami nic takového občanům neříkali, ani hnutí ANO. To znamená, já vím, že Parlament může rozhodnout téměř cokoli, ale tady je přece ten rozdíl v tom, že vy jste to před volbami neřekli nikomu, přestože jste to věděli. Vy jste to moc dobře věděli, že takováhle smlouva byla projednávána i v jiných členských zemích NATO. Ne všechny ji mají. To znamená, vy jste to věděli, vy jste to ale zatajili, takže k tomuto nemáte to legitimní právo podle mého názoru, abyste takto závažnou věc tady protlačili ne stoosmičkou tentokrát, protože pro tu smlouvu hlasuje i hnutí ANO, ale prostě 180 ku 20. Proto já říkám, že by to měla být otázka na referendum. Takže ten váš argument, že to tady pak bude hlasovat Parlament, kde máte většinu, to jsem vám chtěl tady vysvětlit, že to je sice pravda, že máte tady většinu, ale tady se jedná o to téma, které vy jste vůbec před volbami neříkali.

Je to něco podobného, ale trochu z jiného soudku samozřejmě, jako že jste před volbami dokonce tvrdili, že nebudete zvyšovat daně. ODS tvrdila. A teď je zvyšujete. Takže k tomu to je vlastně – ale je to trochu něco jiného, protože je to ještě další varianta, že jste nezamlčeli, ale že jste tvrdili, dokonce jste přímo obelhali, že nebudete zvyšovat daně. A teď je zvyšujete. Takže tam je to samozřejmě – ale je to něco takového podobného, tady bych dokonce řekl, že to byl podvod na voliče, protože takhle zásadní věc, že plošně budete zvyšovat daně a že to zatajíte před volbami, tak to je skutečně, to si myslím, že byste vůbec nemohli mít takový volební výsledek, který jste měli, protože to by vám spousta občanů, zvláště voličů ODS, kteří jsou na to hákliví, tak samozřejmě by vám ten hlas nedala.

Ale já se zpátky vrátím k tomuto tématu. Takže to, že to bude hlasovat Parlament, to není tady argument, protože jste s tímto tématem, s tímto závažným tématem, nešli do voleb a neřekli jste to občanům ve volbách. Takže potom, když si dodatečně tady prohlašujete něco, na co nemáte mandát od voličů vlastně vůbec, a je to takhle závažné téma, tak to je přece něco jiného. Takže to je jenom k tomu argumentu, který jsem zaslechl od vládních představitelů

a také snad od paní ministryně Černochové. Takže je to trošku jinak ve skutečnosti podle mého názoru.

V případě schválení této smlouvy se tak budou moci na území České republiky volně pohybovat a operovat ozbrojené síly USA, a to včetně rodinných příslušníků. A znovu zdůrazňuji, my tady nechceme základny ani vojáky ani z východu, ani ze západu. Protože už zase vím, vidím tady paní předsedkyni Pekarovou, tak už zase vím, že když to člověk nedoplní úplně polopaticky, každý jiný to chápe, tak už by zase psala: oni jsou proruští, proputinovští. Zase lze potom, tak to radši zdůrazňuji už podruhé, abychom si neseděli na uších jako obvykle. A to včetně rodinných příslušníků, jak jsem říkal.

Takže dohodou Fialova vláda zvýhodnila americký vojenský personál na úroveň diplomatických misí. Tato dohoda zavádí volný režim příjezdů, odjezdů, přivážení jakýchkoliv movitých věcí a skladování zbraní a střeliva do těchto prostor. A to bez možnosti kontrol ze strany České republiky. De facto se bude jednat o podobný princip, jaký je aplikován na teritoria ambasad. Tedy nemůžeme dovnitř, nevíme, kdo tam je, co tam je uskladněno, a nevíme, jaká se zde provádí činnost. Navíc k zabezpečení kázně a pořádku v případě protestů proti pobytu ozbrojených sil USA na území ČR je lze použít k nasazení i mimo těch 11 lokalit, kdekoliv na území České republiky. Dohoda je dokonce uzavírána na 10 let, kdy se nedá vypovědět.

No, a ještě se vyjádřím k tomu, co jsem tady slyšel od předřečníka z hnutí ANO. To je hodně alibistický přístup. Na jednu stranu otevřete Pandořinu skříňku a odsouhlasíte tu možnost pobytu cizích vojsk, možnost těch základen, takže hnutí ANO pro to hlasuje, a pak říkáte, že až to tady přijde třeba do Sněmovny, tak s tím třeba nebudete souhlasit, ale vláda tady má mezitím většinu, takže si to stejně prohlašuje. Takže to bude i vaše vina, až tady budou ti američtí vojáci, a můžete za to samozřejmě i vy. Takže my neděláme nějaká polovičatá rozhodnutí.

Já jsem záměrně tady kolegu nejmenoval, protože ho mám rád, jako mého předřečníka. Ale to jsou přece výmluvy. Tak buď jste principiálně proti a nepodpoříte to, ale tohleto lavírování – a protože já vím vaše skutečné důvody, proč pro to hlasujete, vždyť jsem to tady slyšel přímo mezi čtyřma očima, ale nebudu to tady rozebírat. Prostě chápu ty vaše důvody, ale nesouhlasím s nimi. Nesouhlasím s nimi, protože my jako SPD principiálně na to máme jasný názor a není možné tady v tomhle lavírovat, protože v budoucnu chcete být tam nebo onde. To je prostě principiální věc. Takže já už se k tomu ani nechci víc vyjadřovat, to jsem chtěl jenom říct, a záměrně ani kolegu nijak nejmenuji, protože jak říkám, myslím, že máme korektní vztah, ale jsou to zbytečné výpady tady.

Takže tato dohoda je z našeho pohledu jednostranně nevýhodná pro Českou republiku, nedává obdobná práva českým vojákům, jejich rodinným příslušníkům nebo dalším civilistům na území Spojených států amerických. Název celé dohody předpokládá obrannou spolupráci, ale obsah dohody směřuje k jednostranně pro USA výhodné úpravě pobytu jejich vojsk na území České republiky po dobu nejméně 10 let. Dokonce ani počet příslušníků ozbrojených sil USA na českém území není nijak omezen.

Ministryně obrany, jak už jsem říkal, paní Černochová nás opakovaně ujišťuje, že přítomnost ozbrojených sil USA podle této dohody bude podléhat schválení Parlamentem. Když se podívám do dohody samotné, nic o odkladu uplatnění té dohody tam ale nevidím. A k tomu hlasování Parlamentem už jsem se vyjádřil. Dohoda vstupuje v platnost třicátým dnem po výměně nót, že každá smluvní strana splnila své vnitrostátní postupy potřebné pro vstup této dohody v platnost. Tedy pak už platí automaticky vše, co je v ní napsáno. Žádný odklad. Je zde enormní riziko, že po ratifikaci vláda potichu umožní USA podle dohody postupovat a nic dalšího už Parlament ke schvalování nedostane.

Mimochodem na Slovensku, ti to mají, tam samozřejmě to vzbudilo velkou bouři. Pak tam dali do toho i tu interpretační doložku. No, a američtí vojáci už tam na dvou místech jsou. Američtí vojáci už tam na dvou místech jsou. Takže takhle to probíhá.

Co se týče toho, že tady je skutečně enormní riziko, že nic dalšího Parlament už ke schválení nedostane, maximálně dá třeba formální souhlas vláda, nebo se bude rovnou postupovat podle dohody automaticky i u ozbrojených sil USA, které zde již budou takzvaně na cvičení. Nestací slovní ujišťování od ministryně nebo jiných členů pětikoalice, když tedy pomínu tu z našeho pohledu nedůvěryhodnost toho slovního ujišťování. Tak o ODS už jsem mluvil. Vždyť jste slibovali před volbami, že nebudete zvyšovat daně – teď je zvyšujete plošně všem. Tak jak se tomu má věřit? Jako když v podstatě v těchto zásadních věcech... já vím, že se něco může měnit za pochodu, ale to jsou tak zásadní sliby, tak zásadní plošné sliby, které když takhle porušíte, tak to přece, že jo?, těžko vám můžeme v tomhle důvěřovat. A je třeba podle našeho názoru napsat rovnou do té dohody, že se tím nedává možnost rovnou podle dohody postupovat a že před aplikací této dohody na teritorium České republiky bude třeba vyžádat souhlas obou komor Parlamentu. Ale jak jsem říkal, ten náš návrh, který je pro nás ideální, je to referendum.

Pro Českou republiku je také mimořádně nevýhodné, aby dohodu nebylo možné předložit žádnému soudu, ani vnitrostátnímu, ani mezinárodnímu. Tato pasáž by se měla změnit a hlavně třeba změnit tu dobu sjednání z nevypověditelných 10 let na možnost výpovědi v horizontu měsíců, jinak tato dohoda zavazuje i několik dalších vlád. To znamená, je to rozhodnutí už i na několik dalších volebních období, nevíme kolik, ale minimálně těch 10 let je dvaapůl standardního volebního období, takže to samozřejmě je taky úplně nepřijatelné, protože za těch 10 let se může opravdu udát spousta věcí. A když se podíváte na světovou scénu, tak ty pohyby jsou tam značné. No a pravda je, že i ekonomicky se ocitají země kolem USA úplně na vedlejší koleji postupně. A je otázkou, jak to bude v jiných oblastech vůbec.

Jinak je potřeba také tuto dohodu podle našeho názoru vnímat i v souvislosti s vládou navrženou novelou ústavy, konkrétně čl. 43 ústavy, který se týká obrany našeho státu. Hnutí SPD podalo při projednávání ve Sněmovně návrh na zamítnutí. A tímto bych chtěl také podle § 63 dát návrh na odročení projednávání tohoto bodu na neurčito. A prosím, aby se o tomto mém návrhu hlasovalo po ukončení rozpravy.

A co se týče toho projednávání v ústavně-právním výboru, my jsme navrhli na výboru pro obranu a na zahraničním výboru, aby to projednal také ústavně-právní výbor, protože podle našeho názoru je potřeba posoudit ústavnost tohoto návrhu. Jako Česká republika je suverénní země a občané nám píší, řada občanů píše, zdali je to vůbec v souladu s ústavou? A jediní dva poslanci, kteří hlasovali pro možnost, aby to bylo projednáno v ústavně-právním výboru, tak byli poslanci SPD, kteří nás ve výboru zastupují, Jiří Kobza a Radovan Vích. Takže to samozřejmě také o něčem svědčí, že takto závažnou věc i poslanci hnutí ANO i poslanci Fialovy vládní pětikoalice, a to opět tady reaguji na kolegu, tak jste odmítli tu možnost, aby se to projednalo v ústavně-právním výboru, takže evidentně i hnutí ANO na tu smlouvu velmi spěchá, velmi spěchá, když to ani nestojí opozičním poslancům ANO, aby to bylo projednáno i v ústavně-právním výboru. Tak to tedy jako opravdu nevím. A myslím, že když se takhle podíváme do hloubky, tak opravdu SPD je tady jedinou opoziční stranou, která je proti této smlouvě. Ale velmi zážející je, že se vlastně u této konkrétní věci hnutí ANO v podstatě úplně propojilo s Fialovou vládní pětikoalicí, že dokonce i hlasujete tímto způsobem, což je velmi zážející. Ale tak to jenom takhle komentuji prostě, protože je potřeba si tohleto říct.

Připomenu, co je obsahem této vládou navržené novely ústavy – teď mluvím o té vládou navržené novele ústavy, konkrétně čl. 43, kterou taky ve stejném čase teď souběžně tady ještě máme ve Sněmovně.

V současné době vláda rozhoduje o vyslání ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky a o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky bez souhlasu Parlamentu nejdéle na dobu 60 dnů, jde-li o a) plnění závazků z mezinárodních smluv a společné obraně proti napadení, b) účast na mírových operacích podle rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem, a to se souhlasem přijímacího státu, c) účast na záchranných pracích při živelních pohromách, průmyslových nebo ekologických

haváriích. A nově chce vláda do ústavy vložit větu, jde-li d) o ochranu života a zdraví, ohrožení majetkových hodnot nebo bezpečnosti České republiky. A je jasné, že do výkladu slov "ohrožení bezpečnosti" lze schovat téměř vše.

Samozřejmě když vidíme politiku Fialovy vlády, když si vzpomenu, jak premiér Petr Fiala říkal vloni na jaře a lhal a strašil nás, že Česká republika je ve válce, tak vy byste nás normálně na základě této změny ústavy byli schopni zatáhnout do války úplně lživě a vymyšleně, jenom na základě vašeho aktivismu. To znamená, my jsme zásadně proti této změně ústavy, protože pod to se dá schovat opravdu už úplně vše, zvláště když prostě v té vládě jsou aktivisté a nikoliv lidé, kteří s chladným rozumem vyhodnocují fakta. To znamená, kdyby ta změna ústavy platila, znovu ještě zopakuji, vysvětlím, tak premiér Fiala stejně jako vloni na jaře po začátku konfliktu na Ukrajině... tak řekl, že Česká republika je ve válce, a normálně by nás zatáhl do války, sem by si pozval cizí vojáky, naše občany by vyslal někam na Ukrajinu a vlastně by to bylo všechno v souladu. To přece není možné, tohleto!

Kdyby to byla vláda, která se chová normálně, tak bych to třeba ještě chápal. Ale vždyť vaše vláda, tady pan premiér a paní ministryně obrany, vždyť to je přímo odstrašující případ aktivismu, kde se opravdu s klidnou hlavou a s chladným rozumem nerozhoduje snad vůbec nic. Výkřiky, emoce, rozčilování, hovory zvýšeným hlasem. A takhle když to probíhá na Ministerstvu obrany, a ostatně šuškuje si o tom nejenom vrabci na střeše, tak to značí tedy poměrně, budu kulantní, značný neklid. A to opravdu nevěstí nic dobrého, pakliže by člověk, který má rozhodovat o tom, zdali Česká republika má jít do války, nebo ne, tak aby to rozhodovali tací lidé, kteří neumějí vyhodnotit věci s chladným rozumem a menežovat své podřízené a menežovat ministerstvo v klidu.

Vzhledem k tomu, že jde o dohodu, která omezí pravomoci českých orgánů dle článku 10a ústavy, omezení jurisdikce, zrušení kontrasignace České republiky na rozkazu ke vstupu cizích vojsk, eliminace soudů při řešení sporů, tak zastávám názor, že by dohoda měla být schvalována nejlépe třemi pětinami poslanců a nikoliv pouze poloviční. V usnesení vlády České republiky ze dne 26. dubna 2023 dodnes není toto její rozhodnutí, rozhodnutí vlády o ratifikaci obranné dohody s USA, přijatelně a logicky zdůvodněno. Odůvodnění bylo delegováno na ministryni obrany, která v takto zásadní otázce ale rozhodně nikdy nemůže přece zastupovat desetimilionovou republiku. A píše nám v této souvislosti spousta, opravdu spousta rozhořčených občanů, že zde žádné cizí základny nechtějí, a já s nimi souhlasím, ani nechtějí otvírat prostor pro tuto diskusi. Proto my říkáme, že tahleto smlouva mezi Českou republikou a USA je nadbytečná, protože jako člen NATO má už Česká republika smlouvu, která upravuje pobyt aliančních vojáků v členských státech, je to NATO SOFA smlouva. Takže já už jsem o tom hovořil, o této otázce by se mělo rozhodovat v referendu. I ta délka té smlouvy na 10 let, to je opravdu problém. Já to považuju za problém, protože tady v té době může být úplně jiné rozložení ve společnosti, úplně jiná politická reprezentace.

Zastávám tedy názor, že v souladu s Listinou základních práv a svobod a s Ústavou České republiky by se měli k této Dohodě mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany vyjádřit občané v celonárodním referendu. A jak už jsem říkal, já jsem se snažil tady asi před čtrnácti dny, nebo třemi týdny, prostě minulý měsíc, předradit náš zákon o referendu, abyste nechali projít zákon o referendu, aby občané mohli o této věci hlasovat v referendu. Vy jste nám to ale tady zamítli, protože vy nechcete demokracii. Vy tady prostě chcete cizí vojáky na území České republiky a to je vše. No a takové to slovíčkaření, co je základna a co není... Nezlobte se na mě, ale v okamžiku, že tady jakýkoliv cizí vojáci budou dlouhodobě pobývat a využívat naše budovy, no tak to je v podstatě základna. Ne že není. Základna není přece jenom to, co si tady někdo postaví nově. Takže by bylo dobré neslovíčkařit a říct si to popravdě.

A jak říkám, já jsem poslanec za Moravskoslezský kraj. A řada občanů skutečně, a to jsem jich slyšel už minimálně stovky v tomto smyslu, i ty, co mi píšou, a to je jenom to, co si stačím všimnout, tak má i obavy z toho, že budou američtí vojáci na letišti v Mošnově, že tam budou

dlouhodoběji pobývat, a samozřejmě se bojí občané toho, že se může stát Ostravsko terčem útoku. Takže to je další věc, kterou bezesporu je potřeba reflektovat.

Ministryně obrany Jana Černochová z ODS tvrdí, že smlouva neklade žádné nároky USA na zákony v naší zemi. Pokud tu ovšem americké vojsko nechceme, pak je dohoda zbytečná. Je přece každému jasné, že smlouva je základem pro budoucí základny a pobyt amerických vojáků v naší republice. No, a já zastávám ten názor našich občanů, kteří po zkušenostech jak z druhé světové války, tak z roku 1968 prostě mají špatné zkušenosti a mají v první řadě špatné i pocity, což je legitimní, když občané mají pocity, a je to potřeba brát s plnou vážou, že tady prostě nechťjí cizí armády, ať z východu, nebo ze západu.

A opravdu bych chtěl požádat, aby vládní politici přestali lhát. Protože když my tady říkáme, že jsme proti cizí vojenské činnosti v České republice, tak právě někteří lidé typu paní Pekarové Adamové okamžitě mezi to dávají rovnítko, že je někdo proruský nebo proputinovský. Samozřejmě že tohleto můžou napsat a tvrdit jenom úplní idioti, protože to by potom Rakousko bylo proruské a proputinovské. Neutrální Rakousko. Ale dokonce tohleto evidentně nikomu z vládní koalice nevádí, nebo to neví. No a plácají pořád ty svoje nesmysly a lži a vyvolávají strach a překrucují pravdu. Takže to není pravda. Ten, kdo nechce cizí základny na svém území – a je to mimochodem i značná část Japonců, zvláště v prefektuře Okinawa, tak nikdo je samozřejmě nemůže podezírat z toho, že jsou proruští, to opravdu nehrozí. Takže to jsou takovéhle nesmysly, které jsem tady taky chtěl ještě okomentovat, protože tyhle, bych řekl, no, prostě tyhle nesmysly, zůstanu u běžných výrazů, tak ty je potřeba taky vyvrátit. Protože ono čím víc je Fialova vládní pětikoalice v křeči, tak tím víc právě sklouzáváte k tomu jednoduchému nálepkování. To znamená, třeba premiér říká populisti a extremisti, protože nemá žádný argument, žádný lék proti zdražování a proti drahým potravinám, energiím a tak dále. Nemá nic. Nic, protože je nekompetentní. Takže tím pádem sklouzl už jenom k nálepkování. Ale jak je vidět, tak občané na to neskočí. No a samozřejmě je to i s těmihle těmi dalšími nálepkami.

Takže já bych radši uvítal v této věci věcnou diskusi, protože já tady konkrétně o tom diskutuju a i u těch důchodů, co jsme tady měli dopoledne, tak jsme se snažili diskutovat věcně.

Ministryně Jana Černochová dále tvrdí, že Parlament je pojistkou, která může zabránit vstupu a trvalé přítomnosti vojska USA na našem území. Tak k tomu už jsem se vyjádřil. Je to samozřejmě nesmysl, protože současná vládní většina prohlašuje bez mandátu občanů, bez souhlasu veřejnosti cokoli, co se jí zlíbí. Parlament, a to Sněmovna i Senát, nejsou žádnou pojistkou. Tou pojistkou by byl zákon o referendu, to navrhuje SPD. My navrhujeme zrušit Senát a místo toho jako tu pojistku odsouhlasit, přijmout zákon o celostátním referendu. To je skutečná pojistka pro občany této republiky, občany, kteří jsou podle mého názoru majiteli této země.

Takže přesněji, ten Senát a Sněmovna nejsou žádnou pojistkou pro občany, znovu říkám, to by byl zákon o referendu. Ale ony jsou pojistkou pro vládu a Spojené státy, že si s naší zemí udělají, co se jim zlíbí, navzdory odporu většiny občanů naší země. A to myslím všeobecně. Takže znovu říkám, tou skutečnou pojistkou by byl zákon o referendu, kterému ale vládní koalice, ale i hnutí ANO brání, aby se mohlo hlasovat o zákonu o referendu, včetně možnosti hlasovat o mezinárodních smlouvách.

Takže pobyt cizích vojsk, navíc za podmínek, které se vymykají českým zákonům, a to prokazatelně, je obrovské omezení naší suverenity, které nemá právo odsouhlasit žádná vláda, žádný parlament bez souhlasu většiny občanů České republiky. Tahle země, jsem vám chtěl říct, není vaše. Tahle země je nás všech, všech občanů České republiky, a vy byste to měli respektovat a v první řadě je požádat o jejich souhlas. No a já si myslím, že skutečně Česká republika při rozumné vládní politice, rozumné zahraniční politice, já už jsem tady dával ty země typu Rakouska, Švýcarska a dalších zemí, tak prostě lze být zemí, která nebude platit za válečného štváče. Nebudu to už personifikovat tady teď dneska, ale naším cílem by měl být mír

a dobré vztahy se všemi zeměmi světa, s kterými je to možné, a nikoliv válka, eskalace napětí a tak dále. To myslím že ve světě k ničemu nevede. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Přeji hezké odpoledne, vážené kolegyně, vážení kolegové. Děkuji panu předsedovi. A nyní s přednostním právem je připraven pan předseda Radim Fiala. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji. Vážené kolegyně, kolegové, vážená paní ministryně, vážená paní předsedající. Trošku mě mrzí, že tady nejsou ty moje dvě ctěné kolegyně – vidíte, paní předsedající, prostřednictvím vás, jak to říkám slušně. A čekal jsem že tady tedy nebude vlajka Evropské unie, jako byla minule, ale že tady bude americká vlajka a že budou naše projevy doprovázet nějakým protestem proti nám a budou držet americkou vlajku a mávat s ní v české sněmovně, ale zatím tomu tak není.

Já jsem ještě chtěl, než začnu tím svým projevem, zareagovat na Radka Vondráčka a některé lidi z ANO, kteří říkají, že tady rozhodně žádné základny nebudou. Ta smlouva, kterou paní ministryně Černochová podepsala se svým americkým protějškem, je v ní jasně napsáno v čl. 2, že upravuje pobyt Armády Spojených států amerických v České republice. Takže se to možná nebude jmenovat základny, ale je to smlouva o pobytu Armády Spojených států amerických v České republice. Takže myslím si, že i Slováci to jasně dokázali. Slováci mají interpretační doložku, ale o tom budu ještě hovořit.

Dovolte i mně vystoupit zde v české Sněmovně podruhé k česko-americké dohodě o obranné spolupráci, kterou schválila vláda Petra Fialy a kterou ve Washingtonu podepsala tady paní ministryně obrany Jana Černochová. Zopakuji některé své argumenty proti této smlouvě z prvního čtení a přidám i také některé nové.

Tato dohoda není v žádném případě standardní dvoustrannou mezinárodní smlouvou, která je založena na rovnosti stran, tedy účastníků, a na vzájemné výhodnosti smluvních stran. To znamená, není to dohoda typu win-win. Jde o smlouvu absolutně nerovnou, nerovnovážnou, o smlouvu, ve které je Česká republika stranou jednoznačně slabší a podřízenou. A to je pro nás jako vlastence a patrioty a obhájce české státní suverenity zcela nepřijatelné. A je zcela lhostejné, zda jde o smlouvu se Spojenými státy americkými, s Čínou nebo s kýmkoliv jiným. My bychom v SPD smlouvu takto ponižujícího až vazalského typu nikdy nepodepsali, a proto pro ni poslankyně a poslanci hnutí SPD nikdy nezvednou ruku. Mimochodem v této souvislosti je docela zajímavé a vypovídající, co ke smlouvě prohlásil bývalý prezident Václav Klaus. A sice to, že Američané tlačili na podpis a ratifikaci této smlouvy již mnoho let, ale žádná předchozí česká vláda na to dosud nepřistoupila. No proč asi? Nejde vůbec o to, že bychom nechtěli spolupracovat se Spojenými státy americkými nebo že bychom byli a priori protiameričtí. Nikoli. Jde nám o zachování suverenity České republiky, o její rovnost a rovnoprávnost v mezinárodních vztazích, o naši samostatnost a suverenitu. Tímto prizmatem hodnotíme všechny mezinárodní smlouvy. Tolik na úvod.

Zastánci a propagátoři této smlouvy nám neříkají celou pravdu a jenom velice nevěrohodně maskují její hlavní a v podstatě jediný účel, kterým je umožnit přítomnost Armády Spojených států amerických na českém území a připravit pro to veškeré myslitelné podmínky, aby tato přítomnost a tento pobyt amerických vojsk mohly být bez problému a velice rychle realizovány. Vláda a zastánci smlouvy se stále točí na slově základna a říkají, že o žádné základny nejde, že zde americké vojenské základny nikdy nebudou. A pozor, a to přesto, že vláda přílohou této smlouvy svěruje americké armádě do dlouhodobého užívání 11 stávajících vojenských zařízení ve vlastnictví českého státu a české armády a zároveň jim zde umožňuje budovat formou stavební činnosti zařízení nová. To je úplně úsměvné. Takže dobře, nemusíme se točit na výrazu základna, půjde o soubor zařízení a nemovitostí, která budou americkou armádou využívána čistě k vojenským účelům, budou zde bydlet vojáci, budou zde sklady

zbraní, budou se zde prohánět vojenská auta, budou zde vzlétat a přistávat vojenská letadla, ale vojenské základny to nebudou.

Jak jsem již naznačil, vládní zastánci a mediální propagátoři této dohody neustále opakují, že v ní nejde o umístění amerických vojáků v České republice. Nejlepším argumentem proti tomuto tvrzení je tuto smlouvu si důkladně přečíst a prostudovat. A poté zjistíme, že sto procent obsahu této smlouvy kromě úvodní preambule se věnuje pouze a jedině až do nejmenších detailů nastavení faktických, právních, obchodních a dalších podmínek dlouhodobého pobytu amerických vojáků v České republice v zařízeních – teď pozor – která nejsou a nikdy nebudou vojenskými základnami, přestože budou naplňovat všechny znaky a charakteristiky vojenských základen. Na základě podrobného studia této smlouvy lze konstatovat, že i její název je možná i záměrně zavádějící. Nejde o žádnou smlouvu o obranné spolupráci, to by zde byly alespoň jedna dvě zmínky o nějaké spolupráci obranného typu. Není tam ani slovo, ani řádka. Proto se spíše jedná výhradně na základě analýzy jejího obsahu o smlouvu o budoucím dlouhodobém pobytu amerických vojsk v České republice. Nazývávejme věci pravými jmény a budme k občanům upřímní.

Teď se vyjádřím k oné nerovnosti smluvních stran. Jde o jasnou nerovnost a jednosměrnost, nikoli o vzájemnou spolupráci a reciprocitu. Až dosud se totiž, a už to v debatách o smlouvě několikrát zaznělo, postavení amerických vojáků, kteří jsou u nás přítomni například na vojenském cvičení, řídí smlouvou o statusu ozbrojených sil států Severoatlantické aliance z roku 1951. Je to takzvaná smlouva NATO SOFA, která do velké míry vyvažuje a vyrovnává práva státu, který vojska do zahraničí vysílá, i státu, který je přijímá. A právě tato smlouva SOFA je plně postačující pro úpravu krátkodobých pobytů vojáků NATO v zemi jejich aliančních partnerů. Proto říkáme, že žádnou další smlouvu tohoto typu naprosto nepotřebujeme.

Zásada rovnosti smluvních stran v dohodě, kterou projednáváme, ovšem naprosto absentuje, protože Spojené státy zde získávají jednoznačně privilegované postavení. Ostatně to je i hlavní důvod toho, proč Spojené státy tak tlačí na sjednávání takto pro ně výhodných bilaterálních vojenských dohod tohoto typu s různými státy vedle, nebo mimo smlouvy NATO SOFA, která jim žádná speciální privilegia neposkytuje. To, že je český stát slabší stranou ve smlouvě, kterou dnes začínáme projednávat, je o to horší a o to závažnější, že tato smlouva jakožto smlouva mezinárodní bude mít přednost před standardními českými zákony. Což v praxi znamená, že když bude náš český zákon v rozporu s touto smlouvou, bude se postupovat podle této smlouvy.

Nevýhodnost česko-americké smlouvy a skutečnost, že v ní taháme za pomyslný kratší konec provazu a že tímto také ztrácíme svou státní suverenitu, je velmi dobře vidět například na oblasti výkonu spravedlnosti a trestního práva podle této smlouvy. Mluvil jsem zde o tom i minule a z dobrých důvodů se k tomu vrátím. Jenom takový postřeh, na Slovensku chtěl generální prokurátor mluvit ve Slovenské národní radě právě o suverenitě Slovenska v souvislosti s touto smlouvou a slovenští poslanci mu to nedovolili. Nedovolili, aby upozornil na možnost konfliktu s Ústavou Slovenské republiky. Proč mu to nedovolili, když je všechno v pořádku? No, tak uvidíme v budoucnu.

Zmíněná smlouva NATO SOFA stanoví, že přednostně má právo stíhat trestný čin ten stát, na jehož území byl tento trestný čin spáchán, s výjimkou situace, kdy se takový čin odehrál mezi vojáky téhož státu. Jasně. To je podle mě naprosto správně. Na konkrétním příkladu to znamená, že pokud by dnes americký voják zavraždil na našem území českého vojáka či civilistu, stíhaly by ho naše orgány. Pokud ovšem zavraždí jiného amerického vojáka, stíhají jej orgány americké. Myslím, že to je správně. V této nové česko-americké smlouvě se ovšem naše vláda zcela dobrovolně vzdává práva stíhat veškeré trestné činy amerických vojáků spáchané na území České republiky. Názornější příklad vzdání se státní suverenity a rovnosti postavení vůči smluvnímu partnerovi si lze stěží představit. Nehledě na to, že tím česká vláda naprosto

poslapává práva případných obětí trestných činů spáchaných Američany na Čechách a práva pozůstalých po nich nejen v právní rovině, ale také v rovině morálky a etiky.

Mimochodem i neslavná a naprosto potupná československo-sovětská smlouva o pobytu sovětských vojsk u nás z roku 1968 uváděla, že trestné činy sovětských vojáků na československých občanech stíhají příslušné československé orgány. Byla to potupná smlouva, ke které by se nikdo z nás nechtěl vrátit, ale tato česko-americká je pro naši suverenitu v některých věcech ještě horší, než byla ta z roku 1968. To je katastrofa. Ani československá vláda a komunistické vedení státu v srpnu roku 1968 se tohoto práva nevzdaly servilně a paušálně dopředu.

Paní ministryně Černochová na to v prvním čtení reagovala tím, že příslušný článek smlouvy hovoří o tom, že v konkrétních případech zvláštního významu pro Českou republiku mohou české orgány toto vzdání se práva stíhat veškeré trestné činy amerických vojáků spáchané na území České republiky odvolat písemným prohlášením zaslaným příslušným orgánům ozbrojených sil Spojených států, nejpozději do 30 dnů od obdržení oznámení o spáchání tohoto trestného činu. Já jsem o tomto ustanovení smlouvy samozřejmě věděl, ale minule jsem jej raději nezmínil, protože jeho další smluvní upřesnění je opravdu tragickou vizitkou vyjednávačů dohody a snad ještě větším ponižením České republiky, než kdyby zde tato doložka ani nebyla. Zcela pomínu hypotetickou možnost, že nám Američané nějaký trestný čin vůbec neoznámí, anebo jeho pachatel rychle zmizí z naší republiky, protože podle jiného článku této smlouvy může vycestovat zcela volně, bez jakékoliv hraniční kontroly.

Ale pojďme dále. Připusťme, že česká strana požádá o to, že bude trestný čin příslušníka americké armády skutečně vyšetřovat. Jaká bude situace v trestním řízení? Upravuje ho příslušné ustanovení smlouvy, že i kdyby šlo o onen případ zvláštního významu a trestní řízení budou provádět české orgány, tento americký trestně stíhaný voják zůstane pod kontrolou amerických sil až do skončení odvolacího řízení, tedy nebude moci být umístěn do naší vyšetřovací vazby se vším, co to může znamenat.

Další bod smlouvy říká, že americká strana sice zajistí přítomnost tohoto trestně stíhaného vojáka u českého soudu, ale jen do jednoho roku od zahájení trestního řízení. Pokud bude toto trestní řízení delší, závazky americké strany zanikají a prodloužit tuto lhůtu lze jen se souhlasem Spojených států amerických. No, tak víme, jak to chodí. Takže co bude následovat? No nic, sbohem a šáteček. Všichni dobře víme, jak dlouho trvá trestní řízení zejména u závažných trestných činů. Vyšetřování, soudní proces včetně odvolacích řízení několik let, nikdy ne jeden rok nebo méně. Myslím si, že s vědomím toho, co jsem teď řekl, to do té smlouvy bylo napsáno, aby to nebylo až tak do nebe volající. Takže toto je ta rovnost smluvních stran. Toto je ta suverenita. Takže pro mě něco strašlivého.

Zcela zásadní a nepřijatelné je i ustanovení smlouvy o tom, že americká strana má právo volného vstupu vojenských letadel, vozidel i plavidel na naše území s možností tankování a přistávání bez možnosti kontroly z české strany. Smlouva nijak nerozlišuje nebojové lety a průjezdy, bojové akce vázané na kolektivní obranu proti napadení a útočné akce Spojených států amerických. Minule jsem uváděl známou analogii s hanebným bombardováním tehdejší Jugoslávie Spojenými státy v roce 1999. Pokud tato smlouva projde, můžou si to Spojené státy teoreticky zopakovat a jako základnu použít – pardon, nesmí se tomu říkat základna, je to jako letiště nebo jako nemovitost, ve které se budou pohybovat – a zneužít české území proti komukoliv a se všemi veskrze negativními důsledky a dopady pro Českou republiku.

Vláda Petra Fialy se ve smlouvě rovněž dobrovolně vzdává práva na spolupodpis rozkazů o přesunu vojáků, který je v rámci pravidel nyní platné a funkční smlouvy NATO SOFA umožněn přijímajícímu státu, a zbavuje se tedy dopředu jakéhokoliv vlivu na to, kdo konkrétně na našem území bude pobývat.

Tato smlouva je pak také naprosto neskutečná v tom, že prostřednictvím přílohy A dává Armádě Spojených států amerických neomezeně k dispozici letiště Čáslav, Náměšť a Pardubice,

letišť a logistické centrum Mošnov, vojenské újezdy Hradiště, Libavá, Boletice, Březina a posádky Vyškov, Rančívov a Stará Boleslav. Tak já se s vámi vsadím, za jak dlouho tady budou v těch nezákladnách, ale v těch nemovitostech. Uvidíme. Myslím, že to bude hodně brzy a pak vám to přijdu říct na mikrofon. Ale nejsou to základny, prosím vás, zapamatujte si to. Přičemž všechna tato zařízení poskytuje Česká republika Spojeným státům bez povinnosti platit nájemné či další náklady s jejich užíváním spojené. Je to absolutní rezignace na povinnosti řádného hospodáře a správce státního majetku a veřejných financí. Je to plivnutí do tváře občanům, všem poctivým daňovým poplatníkům, kteří pětikoaliční vládnutí většinou nedobrovolně financují. Zeptejte se důchodců. Je to drzost!

Paní ministryně Černochová se minule divila, proč bychom měli po Američanech požadovat nájemné. Já se naopak ptám – a proč ne? Copak vláda dává českým firmám a občanům k dispozici jakýkoliv státní majetek k pronájmu a dlouhodobému užívání běžně zadarmo? Kromě toho jde i o to, že některé pozemky a zařízení, které chce vláda věnovat Američanům, jsou ve vlastnictví krajů a obcí, což je nepřijatelný zásah do práva na územní samosprávu garantovaného českou ústavou. Jsem přesvědčen, že toto je jeden z bodů, proč to vládní poslanci a poslanci hnutí ANO ve výboru nenechali prozkoumat ústavně-právním výborem i Ústavem státu a práva Akademie věd.

Projednávaná dohoda je tedy mezinárodní smlouvu nadřazenou české národní legislativě. Navíc jde o smlouvu, která je 10 let nevypověditelná, což je naprosto nestandardní – ještě se k tomu dostanu podrobněji – přičemž případná výpověď ze smlouvy pak nabývá účinnosti až po dalším roce od jejího podání.

České republice tato dohoda ukládá rozsáhlé a nákladné povinnosti. Spojeným státům naopak neukládá povinnosti žádné nebo jen minimální a spíše formální. A to jsou u nás. To jsou v České republice! Takže my máme povinnosti vůči nim, ale oni vůči nám nic.

Smlouva jasně předpokládá, že to je její základní obsah a také základní důvody jejího vzniku, že na českém území vzniknou prostory a zařízení – znovu opakují, nikoliv základny – prostory a zařízení, které budou pod výlučnou kontrolou amerických ozbrojených sil, kam nebude mít nikdo jiný přístup, ani české orgány. Budou to i dikcí smlouvy vojenské prostory a vojenská zařízení, kde se nacházejí americké zbraně, americký vojenský materiál pod výlučnou kontrolou amerických sil. Ale kdyby si někdo na základě tohoto popisu příslušných zařízení myslel, že půjde o vojenské základny, hluboce se mýlí. Hluboce se mýlí! Tato smlouva je totiž rezignací na výkon státní svrchovanosti a ničím jiným. Jak už jsem uvedl, americká letadla, plavidla, vozidla, budou moci na základě této smlouvy volně vstupovat do České republiky a pohybovat se po ní.

Ohledně zbraní a dalšího amerického vojenského materiálu, který bude u nás umístěn, existuje pro Američany jediná ze smlouvy vyplývající povinnost: dovoz takového materiálu má být dopředu ohlášen. Tedy pouze ohlášen, ale nikoliv už kontrolován českou stranou, jak často zastánci smlouvy uvádějí. V textu smlouvy povinnost Američanů podstoupit kontrolu tohoto materiálu z české strany není. Takže tam může být cokoli. Úplně cokoli. Třeba biologické zbraně, chemické zbraně, jaderné zbraně, úplně cokoli, my to prostě nebudeme vědět. A oni nám můžou říct cokoli.

Pokud tato smlouva vstoupí v platnost a účinnost, vznikne nám tu jakýsi stát ve státě. Poměrně rozsáhlá americká enkláva uvnitř České republiky, kde nebude platit české, ale americké právo a kam nebudou mít české bezpečnostní a justiční orgány přístup. Já jsem přesvědčen, že slovenský generální prokurátor na toto chtěl Slovenskou národní radu upozornit, ale že ho nenechali promluvit, nenechali ho to ani říct.

Jediné právo, které tu Česká republika bude mít, které tu bude a její občané mít, je skutečnost, že to celé zaplatí. Vláda to sebere důchodcům. Tak co by ne, že ano? Vojenská přítomnost cizí mocnosti na území jakéhokoliv státu také vede na jedné straně k přílišnému spoléhání se na všemocného spojence, k rezignaci na rozvíjení vlastní obranyschopnosti

i v horším případě k zatažení příslušné země do vojenského konfliktu. Toho já osobně se nejvíc bojím. A hlavně tato cizí vojenská přítomnost a privilegia cizí armády podřívají naši státní svrchovanost a suverenitu.

Nechťjme být vazaly. Bud'me sebevědomým a suverénním národem a státem. Budujme vlastní obranyschopnost a vstupujme do případných vojenských spojení jako rovný s rovným a neuzavírejte pro Českou republiku a její občany zásadně nevýhodné smlouvy, byť nám jsou falešně předkládány jako jediná možná volba mezi Západem a Ruskem, mezi demokracií a diktaturou. Není to pravda.

Dle české ústavy je třípětinová, tedy takzvaná ústavní většina při schvalování mezinárodních smluv v Poslanecké sněmovně a v Senátu nutná tehdy, jestliže příslušná smlouva přenáší některé výlučné pravomoci a kompetence českých státních orgánů na mezinárodní organizaci. To tato vojenská dohoda v obsahové rovině naplňuje – a vy to nerespektujete. Protože jak jsem doložil, vzdáváme se v ní například jako stát práva stíhat trestné činy, které spáchají vojáci Spojených států amerických na českém území, včetně případů, kdy jejich obětí bude český občan. Jde o zásah do naší trestní jurisdikce, a tudíž i do svrchovanosti našeho státu. Takže schválení této dohody by mělo z logiky věci podléhat nutnosti souhlasného hlasování třípětinové většiny poslanců a senátorů.

Ano, můžete namítat, že ústava vyžaduje ještě splnění druhé podmínky, přenosu pravomocí našich státních orgánů na mezinárodní organizaci a nikoliv na cizí stát, jak se děje v případě této smlouvy. To je z formálního hlediska pravda, ale dodávám k tomu dvě podstatné poznámky.

Za první, tvůrce české ústavy před třiceti lety ani nenapadlo, že by Česká republika měla kdykoliv v budoucnu přenést bez použití zásady vzájemnosti část své suverenity a působnosti nebo svých kompetencí na cizí stát. Maximálně se předpokládalo určité sdílení kompetencí s Evropskou unií, která tehdy vznikala transformací z Evropských společenství, pokud bychom se stali jejími členy.

Za druhé. Ptám se, co je podstatnější – to, že se vzdáváme suverenity a části svých výlučných státních kompetencí, anebo typ a povaha subjektu, na který je přenášíme, ve prospěch koho se jich vzdáváme? Dle mého názoru jednoznačně důležitější je onen přenos kompetencí, vzdání se části naší suverenity, a proto by měla být ke schválení této dohody nutná ústavní většina hlasů v obou parlamentních komorách. A jestliže tomu tak nebude, bylo by namístě, aby ústavnost procesu parlamentního schvalování této dohody na základě příslušné stížnosti posoudil Ústavní soud. A my k tomu vyzveme všechny parlamentní strany, aby se s námi připodepsaly pod ten návrh, aby to posoudil Ústavní soud. I o tom jsem tu minule hovořil.

A nyní dodávám, že urputnost, jakou se vládní koalice brání jakémukoliv posouzení souladu této dohody s ústavou, protože o něm existují důvodné pochybnosti, je až zarážející. Naposledy se to stalo minulý týden, když o této smlouvě jednal garanční zahraniční výbor Sněmovny. Náš poslanec Jiří Kobza tam navrhl usnesení, aby vláda požádala Ústav státu a práva České akademie věd, aby vypracoval odborný posudek souladu této smlouvy s ústavou a ústavním pořádkem. Jak si myslíte, že tento návrh dopadl? Většina vládních členů tohoto výboru s částí jeho členů z hnutí ANO hlasovala proti a usnesení tak neprošla. Proč? Bojíte se? Čeho se bojíte? Že ta smlouva je v rozporu s českou ústavou? No tak neměla být přijata.

Zcela nepřijatelná je i překotná rychlost přípravy a podpisu smlouvy a to, že tento proces probíhal v podstatě skrytě, bez adekvátní odborné, zejména právní, a hlavně veřejné diskuse. Je také velice signifikantní a poměrně zvláštní, že tato smlouva nazývaná smlouvou o obranné spolupráci žádnou obranu České republiky vůbec neřeší. Ani slovo, ani věta. Ani obranu hranic, ani protivzdušnou obranu, ani obranu proti teroristickým útokům, ani žádnou jinou standardní obranu před bezpečnostními či vojenskými hrozbami, i když, pardon, jedno ustanovení o obraně tato smlouva přece jenom obsahuje. Je to čl. 6, kde se píše, že Česká republika přijme

taková opatření, která jsou nezbytná k zajištění ochrany, zabezpečení a bezpečnosti ozbrojených sil Spojených států amerických. Takže ano, zčásti to obranná smlouva skutečně je, kdy my tady budeme bránit americká vojska českou stranou. Těch vojsk, jejichž přítomnost u nás může naopak určitá bezpečnostní rizika a nepříjemné incidenty vytvářet, jak máme možnost vidět ve státech, kde americká vojska dlouhodobě pobývají.

Ostatně obecně to platí o veškeré přítomnosti cizích vojsk v jakékoliv zemi. Mám na mysli například opakované případy znásilnění Japonek americkými vojáky sloužícími na základně na ostrově Okinawa, ale to už tady mluvil pan předseda Okamura. Anebo případ stržení lanovky v italském Cavalese americkou stíhačkou ze základny Aviano. Co následovalo? Američani odmítli posádku letadla vydat k trestnímu stíhání do Itálie, přestože mezi mrtvými převažovali Italové a čin se stal v Itálii. Příslušný soud proběhl ve Spojených státech. Jak myslíte, že dopadl? Všechny členy posádky stíhačky včetně pilota osvobodil. Celý tento případ tehdy v Itálii oprávněně vzbudil pohoršení a poškodil italsko-americké vztahy. I k tomu může vést pobyt cizích vojsk v nějaké zemi, navíc pobyt zbytečný, plný privilegií pro příslušníky cizích vojsk. Jak myslíte, že se budou chovat, když budou vědět, že na ně nikdo nemůže – ani policie, ani soudy, česká jurisdikce. Že stojí mimo zákon? Jak se budou chovat? No, uvidíme. Připomenu vám to.

A já z tohoto místa otevřeně říkám, že nechci, aby kvůli pobytu cizích vojsk – jakýchkoliv vojsk – v naší zemi zemřel jeden jediný český občan, byť by šlo o důsledek nehody nebo nešťastné náhody. I proto nebudu pro tuto smlouvu hlasovat. Mimochodem, v roce 2021 američtí vojáci pobývající na základě obdobné smlouvy v Bulharsku v rámci vojenského cvičení obsadili jednu bulharskou soukromou firmu, továrnu na výrobu slunečnicového oleje. Nutno doplnit, že americká strana se omluvila a doplnila to prohlášením, že během tohoto incidentu nebyl vypálen jediný výstřel. Tak to snad nestojí ani za komentář. Nevím, jestli by mě to uklidnilo.

Česko-americká smlouva, jak jsem již zmínil, řeší a sáhodlouze popisuje pouze to, že na území České republiky budou rozmístěny americké ozbrojené síly, které nebudou v zásadě podléhat našim zákonům, naší policii ani našim soudům. Síly, které budou naopak vybaveny právem podnikat přiměřená opatření k obraně svěřených zařízení, tedy v překladu, to, co nesmíme říkat – v překladu základěn. Co je tím myšleno, se můžeme pouze domnívat a obávat se toho.

Celá léta nám je i touto vládou opakováno, že členství v NATO nám zaručuje zcela dostatečnou bezpečnost a ochranu. Proč se tedy narychlo podepisuje smlouva, jejímž jediným předmětem je pobyt amerických vojáků u nás? Znamená to snad, že už nám členství v NATO dostatek bezpečí nezaručuje? Tomu nerozumím. A pokud ne, proč obdobné smlouvy nepodepisujeme i s evropskými členskými státy NATO, které s námi sousedí?

Smlouva o obranné spolupráci mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými podkopává naši státní svrchovanost a staví naši zemi do služebního postavení vůči Washingtonu, který si prostřednictvím této smlouvy zajišťuje prostor a podmínky pro dlouhodobou přítomnost svých vojsk na území České republiky. Ano, a to je třeba zopakovat občanům, protože vláda to záměrně nedělá. Protože hlavním účelem projednávané dohody je nastavení podmínek pro ničím neomezené působení amerických ozbrojených sil, jejich rodin a dalších civilních složek armády a administrativy Spojených států amerických na území České republiky v určených vojenských zařízeních a prostorách. Ano, touto smlouvou předáváme část svého území a část svých kompetencí a pravomocí do rukou cizí velmoci, která tak zprostředkovaně dostane pod kontrolu i bezpečnost a stabilitu celé naší země. Prostě si tam můžou dělat co chtějí.

Vidinu této nevábné budoucnosti posiluje i novela ústavy, která zde v lednu prošla prvním čtením a která má nově umožnit české vládě, aby bez souhlasu Parlamentu rozhodovala o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky v délce do 60 dní, jde-li o blíže

nespecifikovanou ochranu života a zdraví, ohrožení majetkových hodnot nebo bezpečnosti České republiky. To jsou podle mého názoru značně gumové a vágní pojmy, pod které se vejde ledacos. Nebo jinak – pod které se vejde úplně všechno. Cizí vojska, pokud tato novela projde, zde totiž můžeme mít slovy jedné reklamy dříve, než si myslíte, a k tomu tuto smlouvu o jejich pobytu. Souběh obou těchto iniciativ, tedy česko-americké smlouvy a umožnění přítomnosti cizích vojsk na našem území i bez souhlasu Parlamentu, byť na 60 dnů, a tlak vlády na jejich schválení je zarážející.

Současná vláda se občas v rozporu se skutečností vydává za jediného politického dědice a obránce polistopadového režimu. Legitimita tohoto režimu přitom spočívala mimo jiné i v tom, že zajistil odchod cizích, tehdy sovětských, vojsk z našeho území. Ale současná vláda zároveň činí vše pro to, abychom zde cizí vojska měli znovu zpět. Smlouva, kterou zde projednáváme, je mnohem závažnější než někdejší smlouva o umístění amerického radaru v Brdech, která zaslouženě spadla pod stůl, i když ji vláda vydávala za neškodnou technickou normu.

Propagátoři smlouvy říkají, že tato smlouva neobsahuje nic o vojenských základnách. Ještě zopakují, za jakým účelem jsou textem smlouvy příslušná česká vojenská zařízení a prostory ozbrojeným silám poskytována. Takže namátkou: pro účely výcviku, cvičení, manévřů, doplňování paliva do letadel, přistávání, k dočasné údržbě vozidel, plavidel a letadel, k ubytování personálu, ke shromažďování a rozmístování ozbrojených sil a materiálu. Nejsou to základny. Tolik naposledy k debatě, zda půjde o vojenské základny, nebo ne. Takže každý si na to odpovzte sám.

Česká republika se touto smlouvou vzdává i vyžadování pasů a víz pro ozbrojené složky Spojených států i pro civilní osoby, které s nimi přijdou. Čili naše orgány nebudou vědět, kdo k nám z USA přišel, kdo u nás pobývá a kdo tam případně zase odešel. Částečně je to tedy i smlouva o skutečně volném pohybu amerických občanů do České republiky a zpět. Je zde i ustanovení, že ozbrojené složky Spojených států u nás nebudou platit žádné daně, ani DPH, takže se americká strana, řečeno s lehkou nadsázkou, ani nemusí účastnit připomínkového řízení k vládnímu konsolidačnímu balíčku.

Jak už jsem předeslal, tato navrhovaná česko-americká smlouva má být deset let nevypověditelná. Takto v uvozovkách výhodně ji pro nás paní ministryně Černochová a její podřízení vyjednali. Jde tedy o závazek, který časově velmi výrazně překračuje mandát současné vlády o více než dvě další volební období Poslanecké sněmovny a minimálně o více než dvě funkční období příštích vlád, politicky složených výrazně jinak, než je ta současná. Aspoň v to věřím.

Vládní politici nám opakovaně říkají v případech, kdy jejich návrhy a opatření kritizujeme a snažíme se zabránit jejich schválení pro jejich zjevnou nekvalitu a škodlivost, ať si počkáme na to, až budeme ve vládě, až budeme mít parlamentní většinu. Pak ať ji zrušíme. Ale teď ať je necháme pracovat, že mají k příslušným změnám zákonů a k uzavírání příslušných smluv mandát občanů z voleb. Už o tom mluvil Tomio Okamura. Myslím, že v tomto případě to absolutně neplatí. Žádná ze stran vládní koalice neměla ve volebním programu projekt uzavření česko-americké vojenské dohody o přítomnosti amerických vojsk v České republice. Žádná z těchto stran nesdělila občanům, že plánuje takto zásadním a nedůstojným způsobem omezit suverenitu České republiky. A hlavně, tato smlouva nezavazuje jen současnou vládu. Pokud by tomu tak bylo, tak ji může příští vláda třeba s účastí hnutí SPD za dva roky v klidu vypovědět. Ale to text smlouvy přece neumožňuje, protože je formulována sice našťestí ne na věčné časy, ale fakticky minimálně na 11 let bez možnosti dřívější výpovědi. Po dobu 10 let má být smlouva nevypověditelná a pak je zde ona jednorozhodná výpovědní lhůta. A takový závazek, který dalece přesahuje její věcný i časový mandát, nemá současná vláda právo na naší zemi a její občany v žádném případě uvalit.

Mimochodem, něco podobného platí i pro změnu migrační politiky Evropské unie, kterou nedávno předběžně odsouhlasil za podpory premiéra Fialy ministr vnitra Rakušan. Muselo by tomu předcházet vyjádření občanů v celostátním závazném referendu, protože jde o dalekosáhlé omezení české státní suverenity, přinášející navíc významná bezpečnostní rizika. Takže pro nás migrace od roku 2023 dál rovná se ministr Rakušan.

Takovéto typy smluv mají být předmětem všelidového hlasování vždy a za všech okolností. Co už jiného, proboha, než euro, migrace, základny, přítomnost cizích vojsk – pardon, základny, špatně jsem to pochopil a špatně jsem se vyjádřil. Ty nemovitosti, ve kterých budou cizí vojska, tak co už jiného má být předmětem referenda, o kterém by občané měli rozhodovat? Myslím si, že nikdo v tomto ohledu nemá právo a mandát postavit naše občany před takto vyřešenou, hotovou věc.

Mimochodem, referendum k této smlouvě, a my o to budeme usilovat, by mohlo klidně proběhnout i poté, co si tuto dohodu protlačíte ratifikačním procesem, jako takzvané referendum schvalovací, potvrzovací. To je v demokratickém světě běžná praxe. Zkuste se na to zeptat. Pokud by občané řekli "ano", nebudeme nadšeni, ale budeme to respektovat. Zachovali byste se stejně, pokud by občané řekli "ne" a tuto smlouvu poslali navěky k ledu? Respektovali byste to? Máte vůbec odvahu? Nemáte odvahu se lidí zeptat, jinak byste to udělali. Dle vašich prohlášení se domnívám, že ne. Nehledě na to, že silná a hrdá vláda by takto pro Českou republiku ponižující smlouvu nikdy nepodepsala. Současná vláda není ani silná, ani hrdá, ani suverénní a v podstatě ani česká, myslím Česká s velkým Č. A svoji neschopnost a nekompetentnost v oblasti správy státu a katastrofálními výsledky své činnosti v oblasti rozpočtové, hospodářské a sociální politiky se snaží zakrývat plněním pokynů a závazků ze strany Evropské unie a Spojených států amerických, dokud ještě obývá Strakovu akademii. To doufám už nebude dlouho trvat.

Dámy a pánové, beru na vědomí, že si některé, nebo všechny vládní politické strany přejí cizí vojenskou přítomnost na českém území, včetně americké přítomnosti. Já si to nepřeju. Respektuji jejich právo mít tento názor a toto přesvědčení, byť ho naprosto nesdílím a odmítám. Ale vážení kolegové, i když si tuto vojenskou přítomnost přejete, skutečně jste museli smlouvu, která ji upravuje, vyjednat v takto vazalském a pro Českou republiku nevýhodném a ponižujícím znění? Odpovězte si alespoň sami sobě.

Já mám ohledně této smlouvy jasno. Z věcných důvodů, které jsem zde dvakrát poměrně podrobně rozvedl, i proto, že se řídím přesvědčením britských konzervativních myslitelů, že národ je společenství mrtvých, živých i dosud nenarozených, budu hlasovat proti její ratifikaci. V zájmu současnosti i budoucnosti České republiky. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane předsedo. To byl poslední přihlášený s přednostním právem. Nyní vystoupí pan poslanec Jan Síla a připraví se pan poslanec Karel Sládeček. Než udělím panu poslanci Sílovi slovo, přečtu omluvy. Omlouvá se Cogan Josef od 15 do 18 hodin z pracovních důvodů a Oborná Monika od 15 hodin z osobních důvodů.

Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jan Síla: Děkuji za slovo, vážená místopředsedkyně. Dámy a pánové, dovoluji, abych se také vyjádřil k projednávané smlouvě DCA, která má umožnit vlastně pobyt amerických vojsk na území České republiky. Jednáme o ratifikaci smlouvy DCA, kterou podepsala zde přítomná ministryně obrany z pověření Fialovy vlády. Nebudu rozebírat jednotlivé body, toho se pregnantně ujal kolega Radim Fiala, prostřednictvím paní místopředsedkyně. Ale na úvod nemohu souhlasit s ctěným doktorem Vondráčkem, prostřednictvím opět paní místopředsedkyně, načteným návrhem usnesení, které vlastně popisuje stejné argumenty, které v úvodním slově přednesla ministryně obrany. Nechci mu

sahat do svědomí, ale dá se říci, že toto usnesení má pravděpodobně jediný cíl: zvýšit koaliční potenciál politického hnutí ANO 2011. Žádná z vládních stran včetně senátorů neměla podpis smlouvy DCA ve svém volebním programu, takže k němu nemají legitimitu. Pokud takovou změnu chtějí provést, musí vypsat závazné referendum, se kterým spojí vláda svoji existenci. Anebo ještě lépe rozpustit Sněmovnu a vypsat nové volby, kde se k těmto změnám pětikoalice férově přihlásí, a občan ve volbách svobodně a demokraticky rozhodne, co si přeje, aby jeho zástupci v Parlamentu činili, zda mají, nebo nemají souhlasit s pobytem vojsk Spojených států na našem území.

Já jsem si dal tu práci, že jsem prostudoval podobnou smlouvu, která byla podepsána v roce 2008 v souvislosti snahy vlády premiéra Topolánka o umístění radaru a protiraketové základny Spojených států na našem území. Tato smlouva je velmi podobná té dnešní DCA. V roce 2008 ale tato smlouva nebyla ratifikovaná, protože si lidé uvědomili, že smlouva znamená ztrátu suverenity České republiky, a hlavně proto, že protiraketová základna byla umístěna v bezprostřední blízkosti Prahy. Mimochodem smlouva se Spojenými státy v roce 2008 ohledně radarů a raketové základny byla jednou z příčin konce Topolánkovy vlády. Nynější smlouva DCA totiž z větší části kopíruje tu z roku 2008, ale jde podstatně dál, protože likviduje už zbytky suverenity naší země. Válka na Ukrajině ukázala, že obrana naší země je otázkou zapojení celé společnosti. To připomínám, jen aby si to uvědomili lidé z Čech, kteří v roce 2008 bojovali proti umístění radaru Spojených států v Brdech. Je nepochopitelné, že dnes jsou tito lidé zticha. Mimochodem, kde jsou tehdejší demonstrace a jejich organizátoři?

Předseda vlády Fiala prohlásil, že jsme ve válce. Ministři Černochová, Lipavský bubnují do útoku na Rusko dnem i nocí. Na našem území cvičíme ukrajinské vojáky, na Ukrajinu posíláme další a další dodávky zbraní. Náčelník Generálního štábu Řehka mluví o mobilizaci. Na Hradě máme bývalého velitele NATO. O tom, zda půjde Česko do války, rozhodne NATO, tedy Washington, ne český Parlament, jak je ministryní obrany opakovaně nepravdivě zdůrazňováno.

Díky rozsáhlosti smlouvy je nutné otevřít otázku, zda ústavní zmocnění vlády není příliš široké v případě některých průjezdů a průletů a pobytu cizích vojsk na našem území. Zcela jiný politický význam mají totiž průlety v rámci vojenské diplomacie nebo dopravy vojáků na cvičení na jedné straně a na druhé straně průlety či průjezdy do bojové akce, byť podle mezinárodního práva povolení průchodu a průjezd cizí armády neznamená v tomto případě účast povolujícího státu jako válečné strany. Povolení do bojové akce tedy v druhém případě nese riziko protiakce a může fakticky vést k zapojení našeho státu do války, aniž by k takové akci dal souhlas Parlament, který jinak vyhláší válečný stav. Například k probíhající rusko-ukrajinské válce dalo Bělorusko souhlas k průjezdům a průletům pro ruskou armádu pro útok na Ukrajinu. Výsledkem je současná debata v Evropském parlamentu o vydání zatykače na Lukašenka pro zástupné obvinění z únosu ukrajinských dětí, pro které neexistují žádné relevantní důkazy.

Boje na Ukrajině mohou dále eskalovat i bez použití jaderných zbraní. Nezodpovědní váleční nadšenci z Prahy by neměli zapomínat, že Rusko má téměř 6 000 jaderných náloží. To nevykompenzuje žádná mobilizace, a to ani v rámci celé Severoatlantické aliance. Musíme si uvědomit zásadní fakt, že v moderní válce by pro ruské zbraně Česko nepředstavovalo vzdálený týl, jak já jsem se kdysi učil na vojenské katedře coby důstojník, že bude existovat týlové zabezpečení. Ba ne, Česko by představovalo vlastně bojové pole, do bojů zapojenou hlubší frontu.

V souvislosti se smlouvou DCA bych teď řekl ještě pár poznámek, které jsem si jako uvědomil až teprve nyní. Totiž v roce 2015 jsem uvažoval, proč se vedení ANO a ODS v Moravskoslezském kraji dopustilo takové chyby a nechalo si odloučit z mezinárodního mošnovského letiště prakticky všechny letecké linky do Katovic, Brna a Vídně, přičemž kraj ve stejné době investoval stamiliony do železničního spojení k mošnovskému letišti. Stavbu trati tehdy kritizovalo jen pár místních novinářů. Jinak o nich nebyla vůbec žádná zmínka.

Realizace železničního spojení na letišti Leoše Janáčka Ostrava umožnila výstavba asi 3 kilometry dlouhého železničního úseku vedoucího ze Studénky do nové zastávky Mošnov Ostrava Airport. Šlo o první novou železniční trať vybudovanou asi po 50 letech na území České republiky a náklady na její realizaci dosáhly 600 milionů korun. Spolufinancována byla s Moravskoslezským krajem a operačním programem Doprava. Železniční stanici s letištní odbavovací halou spojuje tunelová chodba. Provoz této trati byl zahájen 13. dubna 2015. Bohužel dodneška je prakticky bez cestujících.

Vysvětlení tohoto zdánlivě nelogického vyhazování peněz se nám dostalo před krajskými volbami v roce 2020, a to prohlášením místopředsedy ODS Vondry a hejtmána Vondráka za ANO 2011. Lidmi totiž v Moravskoslezském kraji otrásl jejich prohlášení o zřízení vojenské základny na letišti Mošnov. Toto prohlášení bylo na kameru na sjezdu ODS a v případě hejtmána v místním tisku. Vzhledem k tomu, že česká armáda je součástí NATO, znamená to, že se mošnovské letiště stane základnou NATO, a tím prvosledovým cílem eventuálního jaderného útoku v případě válečného konfliktu. To znamená, že vedení Moravskoslezského kraje už od krajských voleb 2004 plánovalo vznik vojenské základny NATO, potažmo Spojených států, v areálu mošnovského letiště, které má jediné v České republice mimo Ruzyně přistávací dráhu, která je schopna přijímat největší vojenská letadla.

Za plánem vytvořit z mošnovského letiště vojenské logistické centrum byla vítězná středopravicová koalice ODS, KDU-ČSL už v roce 2004, kdy ODS vedená hejtmánem Tošenovským dosáhla v krajských volbách 38 %, hlasů, v tom roce 2004. Náměstkem hejtmána pro oblast dopravy byl Pavol Lukša, KDU-ČSL. Dále vládli v dalších volbách v roce 2008 a 2012 levicové koalice ČSSD a KSČ (?). Stavba železnice byla provedena pod vedením levicové koalice ČSSD plus KSČ, která byla utvořena po krajských volbách 2012. Tudíž o záměru základny v Mošnově muselo vědět vedení Moravskoslezského kraje už od roku 2004 v barvách ODS, KDU-ČSL, TOP 09, ČSSD a KSČ (?).

Sám jsem několikrát interpeloval předsedu vlády a ten zde na mikrofon – je mi to blbé, ale musím to tak říct – opakovaně lhal, že se nechystá žádná vojenská základna v Mošnově. A nyní vidíme, že ve smlouvě o takzvané společenské obraně s USA, DCA, je explicitně zmíněno mošnovské letiště jako plánované logistické centrum pro vojska USA. Logistické centrum je moderní synonymum vojenské základny, nebudeme si nic nalhávat. Premiér Fiala na mou interpelaci lhal nejspíše proto, že se vláda obávala, že by mohly vzniknout proti jejich plánu opět demonstrace jako v roce 2008 proti radaru v Brdech, kdy vláda Spojených států od podobné smlouvy sama ustoupila. A navíc bylo již také známé, že obdobná smlouva vyvolala velké spory na Slovensku, kde dohodu se Spojenými státy o obranné spolupráci už mají. Ve slovenském parlamentu se poslanci Národní rady Slovenské republiky při jejím projednávání takřka poprali.

V březnu 1999 podepsal na Pražském hradě prezident Havel přístupové listiny NATO, především však Washingtonskou smlouvu jakožto zakládající dokument Severoatlantické aliance, Organizace Severoatlantické smlouvy, jak zní formální název NATO. Současně přitom bylo podepsáno přistoupení České republiky k dohodě o statutu ozbrojených sil z roku 1995, takzvaná SOFA, která vždy až po příslušném souhlasu České republiky umožňuje případný vstup vojenských jednotek signatářských států na její území. Text smlouvy je dohledatelný jako sdělení č. 297/1996 Sb., Sdělení Ministerstva zahraničních věcí. To znamená, že bez předchozího souhlasu země není v rámci NATO vstup sil jiného státu na její území možný podle této smlouvy. A to je hlavní důvod ke zřizování bilaterálních smluv armády Spojených států s ostatními státy NATO, protože to znamená jednoznačné zbavení suverenity příslušného státu, což by jim vlastně v žádném státu neprošlo.

Symbolicky 25. února přijala vláda České republiky na svém zasedání usnesení číslo 134, později odtajněné usnesení číslo 155 z 2. března, v němž se praví, že vláda schvaluje pobyt sil a prostředků ozbrojených sil států Organizace Severoatlantické smlouvy na území České republiky v souladu s aktivovanými předběžnými obrannými plány NATO na dobu 60 dnů ode

dne zahájení nasazení v celkovém počtu 200 osob. Vláda schválila dočasný pobyt vojsk NATO na našem území a zavázala se, že to celé bude platit z českých zdrojů. A dodejme, učinila to tajně, za zády občanů, bez jejich mandátu. Ten si vymůže silovým hlasováním v Parlamentu, stejně jako si vymohla protiústavní pandemický zákon loni. Je naprosto zdrcující, že naše země neumožňuje občanům, aby se k podobně závažným tématům jakkoli vyjádřili v referendu.

Je nezbytné udělat vše pro ukončení bojů na Ukrajině a co nejvíce omezit možnost neuniformovaných a uniformovaných přívrženců války v České republice. Naše země by neměla dělat užitečné idioty Spojeným státům a čeští vojáci by měli chránit české hranice a ne umírat v nesmyslných válkách Ameriky. Přítomnost vojsk NATO na ruských hranicích považujeme za zdroj našeho smrtelného ohrožení, nikoli za zvýšení naší bezpečnosti. Naše země nesmí dělat živý štít, být živým terčem a stát se válečnou obětí za zájmy našich kolonialistů. Je to stejné jako v roce 1968. Já jsem to zažil. To byla také smlouva o dočasném pobytu vojsk na našem území a trvala třicet let. Je to úplně stejné, jen tehdy nás Sověti chránili před Američany a dnes nás Američané budou chránit před Rusy. Co na to asi říká pan Kocáb? Veřejnost by se měla ptát, kdo dal vládě mandát podepsat deset let nevypověditelnou smlouvu o eventuálním pobytu cizích vojsk na našem území?

To je pohled SPD a většiny občanů naší země. Pohled pětikoalice to bere jinak. Ti to berou tak, že jsme se konečně dočkali, i my budeme okupováni vojskem Spojených států jako mnoho jiných států po celém světě. Od převratu 1989 se říkalo, že pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí. Žel nezvítězily. Lež je v naší společnosti všudypřítomná a nenávist rozděluje společnost až hanba. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Vaše vystoupení vyvolalo jednu faktickou poznámku. K ní se přihlásil pan poslanec Vladimír Balaš. Prosím, máte slovo.

Poslanec Vladimír Balaš: Děkuji, paní předsedající. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, poslouchám ty příspěvky a nestačím se divit. Jsem mezinárodní právník a jenom chci říct, že to, co v té smlouvě je, je přesně to, co mezinárodní právo uznává za pravidlo už po více než 200 let od doby, kdy pravidlo *par in parem non habet imperium*, tedy rovný nad rovným nemá moci, potvrdil soudce Nejvyššího soudu Spojených států chief justice marshall ve věci *Schooner exchange versus McFaddon* (nesroz.). Potvrdily to anglické soudy, belgické, francouzské, italské a další. Takže to, že jsou americké ozbrojené síly kdekoli vyňaty z pravomoci územního suveréna, tak vychází z mezinárodního práva a není to nic objektivního. Takže z tohoto hlediska jde o standardní postup a naprosto odmítám tvrzení, že by v případě pobytu vojsk Spojených států tady došlo k nějaké okupaci České republiky.

Navíc ještě mám jednu poznámku k tomu posudku z Ústavu státu a práva. Nevím, kdo to tam zpracovával. Předpokládám, že ten posudek by vyzněl spíše ve prospěch smlouvy, ale je to jenom jeden právní názor ani ne instituce, možná jenom toho, kdo to zpracovává. Já se tou otázkou zabývám od doby, kdy jsem postgraduálně studoval. Téma mojí disertační práce byly právě jurisdikční imunity státu a jeho majetku, takže jsem opravdu v tomhle ohledu poměrně informován a myslím si, že nemá smysl tady mást kohokoli nepravdami, které tady šíří mí předřečníci. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Salvetr se přihlásil k další faktické poznámce. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Rudolf Salvetr: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já jenom krátkou reakcí na to, co tady zaznělo. Nechci se vracet k těm posledním větám ve vystoupení pana Síly, vaším prostřednictvím, ale tady zaznělo jednoznačně, že tato vládní koalice nemá mandát k nějaké takové smlouvě nebo k těmto dohodám. Já si myslím, že to není pravda, a to z jednoho prostého

důvodu. V celé volební kampani zejména koalice Spolu se jasně hlásila k prozápadní orientaci a k pevnému ukotvení ve strukturách nejen Evropské unie, ale i NATO. A to, že se situace v Evropě dramaticky změnila za poslední rok a půl, je jednoznačné a chápu tuto smlouvu, kterou připravila vláda, jako jednoznačnou reakci na to, co se nyní ve světě odehrává.

A to, co chci naprosto odmítnout, je to, že váleční štváči z Prahy či generál Řehka někoho tady straší. Vždyť vy, pane poslanče, prostřednictvím paní předsedající, jste říkal, že jste absolventem vojenské školy, a myslím si, že oba dobře víme, že slova odvod, mobilizace a jim podobná byla naprosto běžnou součástí našeho života. To přece není žádné strašení. To je popis toho, co běžně k životu především mužské části populace patří. A to, že jsme v té dobré konstelaci na ně zapomněli, neznamená, že neexistují a že se nemohou dnešní generace týkat. Jednoznačně k tomu dodávám, že jsem velkým přívržencem profesionální armády, protože si dobře vzpomínám na to, jak ta povinná služba probíhala a jak bojeschopná ta armáda byla. Alespoň co se základňáků týkalo. (Předsedající: Čas!) Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. S další faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Jiří Horák. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Horák: Děkuji. Víte, já jsem šedesátý osmý samozřejmě nezažil, ale vím, že v našem městě byla sovětská armáda v šedesátém osmém. Přijeli tam, jeli asi tři ulice, stříleli kulometry do domů, byli na náměstí, tam rozstříleli všechny domy kulometry a zastřelili tam jednu paní, která zrovna v tu dobu byla nad postýlkou svého dítěte. A vy teď říkáte, že tady ten podpis té technické dohody, která reguluje pobyt vojáků, kteří tady samozřejmě každoročně už cvičí, je to samé. Jako vážně? Není to devalvace utrpení těch lidí, kteří v šedesátém osmém tady umírali, byli zabiti sovětskými vojáky? Tak opravdu tato slova – to je to samé? To přece nemyslíte vážně. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: A nyní se vrátíme do rozpravy, kde je přihlášen pan poslanec Karel Sládeček. Připraví se pan poslanec Milan Brázdil. Prosím, máte slovo.

Poslanec Karel Sládeček: Děkuji, vážená paní předsedající. Milé dámy a pánové, i já bych se chtěl vyjádřit k podepsané Dohodě mezi Českou republikou a Spojenými státy o spolupráci v oblasti obrany. Česká republika, už jsem to zde říkal, je od roku 1999 členem NATO a 24 let jsme žádnou podobnou smlouvu nepotřebovali.

Občané České republiky mají negativní zkušenost s pobytem cizích vojsk na našem území. Velká část z nich si tuto smlouvu nepřeje, ale vláda pětikoalice toho vůbec nedbá. Současná vláda akorát provokuje, podepisuje nějaké smlouvy, bourá pomníky či uráží světové diplomaty. Uvědomme si prosím, že světové pořádky nikdy nevytvoří pan ministr bakalář Lipavský, světové pořádky tvoří opravdoví světoví státníci. Vy akorát utrácíte miliardy dolarů, okrádáte důchodce, okrádáte pracující lidi a prodlužujete válku.

Nedávno jsem se dočetl, že nákup 25 stíhaček F-35 bude stát Českou republiku 5,62 miliardy dolarů, zatímco Izraelci koupili stejný počet, tedy 25 stíhaček, za 3 miliardy dolarů. Tuto informaci zveřejnila na svém webu agentura Reuters 2. července letošního roku. Izrael přitom nedodává žádné zbraně na Ukrajinu. Já si myslím, že paní ministryně Černochová jen poslouchá čísi příkazy. Je jí jedno, kolik bude stát nákup amerických stíhaček, protože my všichni daňoví poplatníci, naše děti, naše vnoučata to zaplatíme. Zatímco Izraelci jsou opravdoví obchodníci a vyjednali si stejné zboží za téměř poloviční cenu.

Všeho schopná vládo, touhle smlouvou vystavujete Českou republiku nebezpečné válečné hře. A o tak závažné otázce by měli rozhodovat všichni občané v celostátním referendu.

Já budu hlasovat proti přijetí této smlouvy. A jen pro upřesnění – američtí turisté s americkými valutami jsou samozřejmě v České republice vítáni. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Dalším přihlášeným do rozpravy je pan poslanec Brázdil, připraví se pan poslanec Vladimír Zlinský. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Milan Brázdil: Dobrý den, kolegyně, kolegové, děkuji za slovo, dobré odpoledne. Mnohokrát to bylo zmíněné, že jenom poslanci SPD budou proti. Chci říct, že i poslanci za ANO se budou někteří zdržovat.

Proč já tady teď vystupuji? Takový drobný úvod. Já jsem po absolvování gymnasia nastoupil na vojenskou medicínu do Hradce Králové, Univerzita Karlova, a pak po atestaci na Hradisku v Olomouci k výsadkářům. Tehdy to bylo osmdesát dva, osmdesát, útvar se nazýval dvaadvacátá výsadková, dneska je to šest set jednička. Přesně tam, odkud máme dnešního prezidenta Petra Pavla, přesně tam, kde máme engéše, tedy Řehku. Ano, tam já jsem sloužil, tam jsem skákal, bavilo mě to. Jenomže tam jsme byli taky v době, kdy se rodila demokracie v tomto státě. Byly nachystané helikoptéry, my nabalení. A víte, na co jsme byli nachystaní? Že půjdeme bránit tehdy Československo a tu hranici se Sovětským svazem. Báli jsme se, ta nově rodící se demokracie, že prostě by to tady nemuselo dopadnout. Nestalo se tak, nebyli jsme zvednutí a zaplat' pánbůh nikdo neumíral.

Ale já – proč to říkám? Snad tímto úvodem mi nikdo teď nemůže říct, že já jsem někdo, kdo by byl fandil Rusku. Já jsem v Rusku v životě nebyl, já jsem nebyl ani na Ukrajině a nejsem ani proukrajinský, ani protiukrajinský. Nejsm, fakt, věřte, ne. Ale cítím z této smlouvy jednu otázku, a proto nevím, jak budu hlasovat. A kdyby mi někdo pomohl, odborník, nemyslím politik, nemyslím paní ministryni, někdo – odborník, tady pan (otáčí se doprava), promiňte, pan bývalý ministr, právník, říkal, je znalý v té problematice, ale – papírem se nedá nic zachránit ani zvýšit – poslouchejte – ani zvýšit bezpečnost České republiky! Jestliže přijmeme fakt, že tu nikdo nebude. Na tomto – toto se tady hlásilo, paní ministryně, i v tom doprovodném usnesení. Tady nikdo nebude. Ale nemusíme ani říkat, jestli to jsou základny nebo bůhvíco. Prostě tady nikdo nebude. Tady nebudou cizí armády a to je dobře. A lidi to teď slyší – nebude. No jo, ale bude jenom ten papír. On vlastně, ono jich bude hodně, to bude tlusté, asi tam – prý to je blbě přeložené nebo co, říká Radek Vondráček. No nevádí, ale bude to papír. A teď se vás ptám, kolegyně, kolegové, jak to vysvětlit lidem, jak tento papír zvýší bezpečnost naší České republiky, když vedle nás jsou další spojenci? Oni jsou bliž než Amerika. Tak kdyby toto mi někdo vysvětlil, tak já nebudu mít problém říct, no tak jo, vždyť je to dobré, je to fajn, ale... To znamená, že když my budeme, nebo státy mají smlouvu s Amerikou, proč ji nemáme s Poláky, s dalšími členy toho NATO? Jako že to je jenom jedno, oni to něčím vylepší? Přece ale oni tu nikdy nebudou, to je jenom deklarace, to je jenom dohoda o něčem, ale oni tu nikdy nebudou, ale my budeme mít vyšší bezpečnost – tímto papírem. Tak to jako že NATO to s námi uzavřelo blbě? A teprve tímto se to dává do té vyšší úrovně, kdy budeme ochráněni? Já si to nemyslím. Ale když mi to někdo vysvětlí, že to je... to tak nebude, no tak ale potom se poruší to, co tady bylo řečeno, že ty základny nebo nějaké logistické věci a tak dále, a toho se ti lidi bojí s tou zkušeností.

Čili ještě jednou, já to shrnu. Nejsm proruský. Já jsem bránil tuto republiku v době, kdy se tady rodila demokracie, s padákem na zádech a bál jsem se, že to nedopadne. A já mám jenom obavy, tak jak to bylo, na věčné časy, předtím, aby to nebylo teď špatně.

Snad jsem vám nic zlého neřekl, snad jsem nikoho neurazil. Ale rozhodně odborníka, někoho, kdo by tady to dokázal, jako myslím odborníka, tedy armádního člověka, který – stratéga, který by nám to nějak řekl. Pravděpodobně tu není. Bylo by to fajn, jenže trochu pozdě. Vláda byla kritizovaná, měli jste to komunikovat. Možná by nemuseli být teď na náměstích ti

lidé, možná by věděli... Opravdu tady nikdo nebude, žádné základny, žádní vojáci, žádné porušování nebo jiné právní normy pro ně a pro nás? Toto kdyby se vysvětlilo, tak to je symbol. To tady často slyšíme, vysílat signály a symboly. No tak dobrá, tak to – papír snese všecko. Ale jakmile to tak nebude, tak za mě to bude průšvih.

Takže zatím já jsem nachystaný se zdržet. Nemějte mi to za zlé. A přitom tuto republiku miluju, mám rád svoji rodinu a lidi v naší zemi a rád bych, aby takhle bezpečná zůstala i nadále. Tak děkuju za pochopení.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. K faktické poznámce se přihlásila paní ministryně Černochová a pan poslanec Balaš. Prosím, paní ministryně, máte slovo.

Ministryně obrany ČR Jana Černochová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já jsem chtěla reagovat na pana kolegu poslance Sládečka. Zmiňoval tady Izrael a jejich pořizování letounů F-35. Tady bych mu chtěla říct, že zásadní rozdíl je v tom, že zatímco Česká republika by pořizovala kompletně novou schopnost, tedy nejen letouny, ale například výcvik, munici, vybavení pro piloty a tak dále, tak Izrael pouze, prosím pouze, dokupuje stroje do již zavedeného systému. Ten navíc podle našich informací – konfigurace těch izraelských strojů se zásadně odlišuje od letounů, které by hypoteticky chtěla pořídit Česká republika. Je tedy nutné brát v úvahu i fakt, že Izrael a Spojené státy americké mají specifickou vazbu, která zahrnuje jak zvláštní bezpečnostní záruky, tak masivní finanční podporu mimochodem až 3,8 miliardy amerických dolarů ročně. Stejně tak vojenské dodávky mezi Izraelem a Spojenými státy jsou za podmínek, které nikdy nebudou v celé šíři známy.

Mimochodem, pane poslanče, prostřednictvím paní místopředsedkyně, stejný režim ochrany právě přislíbil, ochrany vztahů jako mezi Izraelem a Spojenými státy, přislíbil na summitu ve Vilniusu prezident Spojených států amerických Biden také Ukrajině. Takže tady stoprocentně platí, že český a izraelský nákup letounů cenově srovnávat nelze.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní ministryně, za dodržení času. Nyní s faktickou vystoupí pan poslanec Balaš, připraví se pan poslanec Kubíček. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Vladimír Balaš: Děkuji, paní předsedající. Já bych vašim prostřednictvím rád panu Brázdilovi jenom řekl, že jestliže považuje smluvní závazek za papír, za cár papíru, tak bych s ním tedy nechtěl žádnou smlouvu uzavírat. Protože v mezinárodním právu stejně jako ve vnitrostátním platí zásada pacta sunt servanda, tedy že smlouvy mají být dodržovány. A na tom stojí celý smluvní systém vnitrostátní i mezinárodní. A pokud jde o mezinárodní právo a o tuto konkrétní smlouvu, tak to je opravdu technická smlouva, která pouze usnadňuje možnost při mimořádných situacích operací amerických vojsk v České republice, kdybychom to opravdu potřebovali. Ale neznamená to, že dojde k okupaci. Neznamená to ani, že tady budou vojenské základny Spojených států. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také děkuji. Nyní s faktickou poznámkou zatím jako poslední pan poslanec Roman Kubíček. Prosím.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já budu velmi stručný. Pro mého kolegu Milana Brázdila, vašim prostřednictvím, já dám takový krásný příklad. Když byla krize na Ukrajině a Slováci podepsali smlouvu, tak požádali napřímo americkou stranu o vyslání baterie raket Patriot a radarového systému Sentinel a dostali ho napřímo přes smlouvu během tří dnů. Kdyby to bylo přes stát, jako je Německo, tak sice oni je mají, můžou je

poskytnout, ale potřebuji k tomu schválení americké strany. A ta prodleva je poměrně dlouhá. Tak z tohoto důvodu to považuji za významné.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Ještě s faktickou poznámkou, než dostane slovo pan poslanec Zlínský, se přihlásil pan poslanec Brázdil. Prosím.

Poslanec Milan Brázdil: Ano, děkuji. Toto má logiku, toto má vysvětlení, já to přijímám, takový argument. Ale pane Balaši, prostřednictvím předsedající, já jsem neřekl, že to je cár papíru, že se nemá dodržovat. Ale papírem se nedá bránit, papír je... myslím si, že vzdálenost Ameriky od těch sousedů – my jsme tu blíž, takže jistě by asi pravděpodobně oni tu byli dřív než někdo jiný. Promiňte, že nemám takové povědomí o právech, ale na té vojně jsem byl. A rozhodně vzdálenost hraje roli při jakémkoliv napadení, takže mi to přijde... Proto jsem chtěl nějaké vysvětlení, jako že toto nás má ochránit, Roman Kubíček mi vysvětlil, dostali bychom to rychleji. Dobře. Děkuji za vysvětlení.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. To byla poslední faktická poznámka. Nyní vystoupí řádně přihlášený pan poslanec Vladimír Zlínský. Prosím, máte slovo. Připraví se pan poslanec Vích.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, já tady udělám také takový vojenský coming out jako pan poslanec Brázdil. Já jsem tedy vystudoval civilní – ne vojenskou, ale civilní medicínu, nicméně měl jsem to štěstí pak po skončení vysoké školy nastoupit do elitního protiraketového pluku do Žatce a ke své velké radosti jsem strávil 7 měsíců v poli, z toho měsíc na ostrých střelbách v Ašuluku, což je asi 300 km od Buzuluku v poušti u Kaspického moře. Takže jsem byl velmi rád. To byla skutečně vynikající zkušenost pro mě. Takže to bych řekl k tomuto, jak jsem vycvičen já. A ještě ke všemu v roce 1991 mě vlastně nový režim pak zavolal na vojenské cvičení a vycvičili mě jako protiradiačního odborníka, jako lékaře. Takže to už možná vysvětluje, proč mě tato problematika zajímá a proč budu pokračovat v té diskusi, kterou jsem tady vedl s paní ministryní při prvním čtení ohledně tohoto zákona.

Takže se budu na to dívat prizmatem určitých obav z toho, aby na našem území v žádném případě nebyla žádná možnost, aby se tady rozmíst'ovaly jaderné zbraně. Takže celým tím mým dlouhým vystoupením, podotýkám dlouhým, se bude táhnout jako červená nit tato obava. A vy, kteří znáte, jak vystupují, tak já neumím tu politickou dikci, já se přiznávám, že to není moje silná stránka. Já jsem vycvičen jako lékař se držet faktů a používat fakta. Takže já se omlouvám, budu tady mluvit konkrétní věci a budu tady citovat paní ministryni, budu tady citovat ostatní poslance, budu tady citovat různé smlouvy, takže možná to nebude úplně zábavné. Nicméně budu rád, když část z vás tady zůstane a případně budete na to mé vystoupení reagovat, zvlášť paní ministryně. Nakonec tam budu mít i pár dotazů jak na paní ministryni, tak na zástupce ANO ohledně některých věcí, které považuji za důležité.

Já se nejprve podívám na tu smlouvu DCA z hlediska toho, jestli by tedy mohla umožňovat, facilitovat rozmístění jaderných zbraní na našem území. Já neříkám, že budou tady rozmíst'ovány, je to jenom jakési zhodnocení té smlouvy.

Zavádí zařízení a objekty s výlučným užíváním Armádou Spojených států amerických s omezeným přístupem českých orgánů, tato smlouva. Umístěný materiál ozbrojených sil USA, jakož i zařízení nebo jejich části určené ke skladování takového umístěného materiálu budou užívány výhradně ozbrojenými silami Spojených států amerických. Ozbrojené síly Spojených států amerických budou mít výlučnou kontrolu nad přístupem, užíváním a nakládáním s tímto umístěným materiálem. Dopravní prostředky provozované ozbrojenými silami Spojených států amerických mohou volně vstupovat, pohybovat se na území České republiky bez možné

kontroly orgánem České republiky. Na palubu takových dopravních prostředků nebude možné bez souhlasu Spojených států vstupovat nebo je podrobovat prohlídce.

Další věc, která je důležitá, je možnost v dohodnutých zařízeních a prostorech vykonávat stavební činnost. Já si teď dovolím tedy citovat paní ministryni. Já to tedy vůbec nemíním pejorativně, já si toho vážím, že tady odpovídala na mé dotazy, tak je to vlastně reakce na to mé vystoupení. A ona tady řekla, že Česko je vázáno smlouvou o nešíření jaderných zbraní. Dále ještě řekla, že v současnosti, abyste tu informaci měli, mají Američané jaderné zbraně v rádech desítek kusů v Belgii, Itálii, Německu, Nizozemsku, Turecku. Tady ovšem jde o součást aliančního konceptu zvaného nuclear sharing. Zbraně jsou umístěny se souhlasem – opakují se souhlasem – přijímajících států, takže tady opravdu se něčeho takového ani vy, ani kolegové z SPD a hlavně ani občané České republiky nemusíme obávat. Já se na to tedy podívám trochu podrobněji a pak se i na to téma zeptám paní ministryně.

Nejprve se podíváme na nuclear sharing, neboli nukleární sdílení. Je to všechno z volně přístupných zdrojů, podotýkám. To nukleární sdílení je konceptem politiky jaderného odstrašování NATO, který umožňuje členským zemím bez vlastních jaderných zbraní podílet se na možném použití jaderných zbraní NATO. Zejména stanoví, že se ozbrojené síly těchto zemí zapojí do přepravy jaderných zbraní na místo jejich výbuchu v případě jejich použití. V rámci sdílení jaderných zbraní zúčastněné země kromě jiného udržují technické vybavení, zejména letadla pro dvojí užití, potřebné pro použití jaderných zbraní a skladují jaderné zbraně na svém území. Zatím je známo, že Belgie, Německo, Itálie, Nizozemsko a Turecko hostí americké zbraně jako součást politiky NATO pro sdílení jaderných zbraní.

Předpokládá se, že od roku 2021 je v Evropě v rámci dohody o sdílení jaderných zbraní umístěno 100 až 200 taktických jaderných bomb B61. Zbraně jsou uloženy v trezoru v tvrzených úkrytech pro letadla. Používanými dopravními prostředky jsou bombardéry F-16 a Panavia Tornado. Podle všech dostupných informací toho bude schopen i letoun stealth technologie F-35, který budeme kupovat v dohledné době cirká za 120 miliard v počtu 24 kusů. Jaderná bomba B61 je termonukleární zbraň, tedy vodíková bomba. Puma má široce nastavitelnou sílu od 0,3 do 340 kilotun. Jen tak pro zajímavost, jaderná bomba, která spadla na Hirošimu, měla 15 kilotun a zabila 70 000 lidí a dalších 70 000 lidí zranila.

V současné době probíhají práce na vývoji nové zbraně. Ono je to koncepčně zbraň ze šedesátých let minulého století, ale k tomu se přidává nějaký balíček, který usnadňuje doručení této bomby, stane se z toho klouzavá bomba, která umožní spuštění nebo vypuštění zbraně ve větší vzdálenosti od cíle a navedení pomocí satelitního systému GPS s doručením přesnosti jednoho metru.

Po rozpadu Sovětského svazu byly typy jaderných zbraní sdílených v rámci NATO zredukovány na taktické jaderné bomby, o kterých jsem hovořil, roznášeny letadly dvojího určení – již zmíněné Tornado, F-16 a nejnověji F-35. Na německé základně Büchel je uloženo údajně 20 pum B61 pro dodání německými bombardéry Tornado. Do roku 2024 mají být německá letadla Tornado vyřazena. V roce 2022 Německo oznámilo, že nakoupí 35 letadel F-35, aby nahradilo letadla Tornado v roli sdílení jaderných zbraní. V roce 2022 po zahájení konfliktu na Ukrajině se objevily zprávy o možném zařazení Polska do programu jaderného sdílení NATO.

Rozmístění jaderných zbraní na území České republiky brání mezinárodní dohoda, Zakládající akt Rusko – NATO. Dle dohody NATO nebude rozmisťovat jaderné zbraně na území nových členů a nebude zde budovat úložiště jaderných zbraní. Dle dne 2. června 2023 se předsedkyně české Poslanecké sněmovny Markéta Pekarová Adamová na setkání předsedů parlamentů zemí NATO ve Vilniusu vyslovila za zrušení Zakládajícího aktu Rusko – NATO. Česká republika se nepřipojila k Smlouvě o zákazu jaderných zbraní z roku 2017 s tím, že připojení k dohodě by bylo v rozporu se závazky Česka v NATO. Pravda je taková, že se k tomu nepřipojilo spousta dalších jiných zemí.

Kritici se domnívají, že sdílením jaderných zbraní NATO porušuje články 1 a 2 Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, které zakazují převod a přijetí přímé či nepřímé kontroly nad jadernými zbraněmi. A teď budu citovat ten článek 1 a 2.

Článek 1: Každá smluvní strana vlastnící jaderné zbraně se zavazuje nepředávat přímo či nepřímo komukoliv jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení ani kontrolu nad těmito zbraněmi nebo jadernými výbušnými zařízeními, jakož i žádným způsobem nepodporovat, nepodněcovat a nepovzbuzovat jakýkoliv stát nevlastnící jaderné zbraně k výrobě nebo k získání jaderných zbraní či jiných jaderných výbušných zařízení jakýmkoliv jiným způsobem nebo k získání kontroly nad těmito zbraněmi nebo výbušnými zařízeními. Konec článku 1.

Článek 2: Každá smluvní strana nevlastnící jaderné zbraně se zavazuje nepřijímat přímo či nepřímo od kohokoliv jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení ani kontrolu nad těmito zbraněmi nebo výbušnými zařízeními, nevyrábět jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení, ani je nezískávat jakýmkoliv jiným způsobem, ani nevyhledávat a nepřijímat jakoukoliv pomoc při výrobě jaderných zbraní nebo jiných jaderných výbušných zařízení.

Spojené státy trvají na tom, že jejich síly ovládají zbraně a že žádný převod jaderných bomb nebo kontrola nad nimi není zamýšlena. Piloti a další zaměstnanci nejaderných zemí NATO však cvičí manipulaci s americkými jadernými bombami a jejich doručování a jejich válečná letadla byla přizpůsobena k doručování amerických jaderných bomb, což zahrnuje přenos některých technických informací o jaderných zbraních. Vytváří to jeden nebezpečný precedens. Program NATO sdílení jaderných zbraní by nyní mohl být použit jako záminka ze strany jiných zemí, které vlastní jaderné zbraně, třeba Číny, Pákistánu nebo jiného státu, k vytvoření podobného uspořádání. To znamená, představme si, že by Čína nabídla takové uspořádání svým spřáteleným státům, nebo kdyby Pákistán, který je taky vlastníkem jaderné zbraně, provedl sdílení jaderných zbraní s nějakou jinou muslimskou zemí, třeba se Saúdskou Arábií nebo Íránem.

Takže moje otázka zní, jestli paní ministryně obrany, potažmo vláda, by se připojila k požadavku Polska na podílení na jaderném sdílení, aby i na naše území byly umístěny americké jaderné zbraně v dohodnutých zařízeních, která zmiňuje smlouva DCA. Pokud ne, tak jestli tuto možnost zvažuje v budoucnu a jestli americká strana vnesla tento požadavek na naši vládu. Dále se ptám odpovědného zástupce hnutí ANO na stejnou otázku, jestli by tedy podpořili rozmístění jaderných zbraní na našem území v rámci jaderného sdílení za současné situace nebo v budoucnu a za jakých předpokladů, či toto a priori odmítají?

V poslední době se nám to objevuje takový nešvar – nešvar fabulace a protimluvy. Říká se ne, nebudou tu základny, jenom když to schválí Parlament v případě ohrožení. Nebudou tu kvóty, máme nyní solidaritu, nelegální a nepřizpůsobivé a problémové migranty tady tedy nebudeme mít, máme Ukrajince a potom to nějak uplácáme. Odsuneme problém do budoucnosti a tím uchlácholujeme veřejnost, aby si na problém zvykla, přijala ho, a z oponentů děláme paranoiky a dezinformátory.

Masmédia hlavního proudu namísto aby tuto nesmyslnou – z mého pohledu nesmyslnou – argumentaci rozcupovala, tak se podílejí na ostrakizaci oponentů. Z mého pohledu se jedná o jednu z metod mediální manipulace neboli strategii odkládání. Je snazší přesvědčit veřejnost, že nepopulární kroky se uskuteční až v nějaké nejasně určené definované budoucnosti a stanou se reálné za podmínek, které jsou velmi nepravděpodobné. Potom, protože veřejnost má vždycky tendenci naivně očekávat, že všechno se nějak zlepší, změní k lepšímu a že požadované oběti se lze vyhnout, to přijme a zvykne si na tuto myšlenku s určitou rezignací, až přijde čas.

Teď tady zmíním vystoupení pana poslance Horáka, který při prvním čtení tady prohlásil: Tady dva dny zaznívají informace, že tady budou umístováni vojáci, budou tady vznikat základny. Není to pravda. Takže ty dezinformace, ty právě vznikají tady. Ti důvěřivější a citlivější lidé na ně reagují a toho se právě obávají.

Opakovaně zde bylo konstatováno, že zde žádní cizí vojáci a základny nebudou. Paní ministryně prohlásila: Dohoda nedává ozbrojeným silám Spojených států amerických právo pobývat na území České republiky. Jejich pobyt musí vždy schválit vláda nebo Parlament České republiky podle článku 43 ústavy. Pokud bude pobyt amerických ozbrojených sil schválen podle článku 43 ústavy, právní postavení amerických vojáků se bude řídit následně dohodou.

Z mého pohledu dohoda sice nedává ozbrojeným silám USA v současné době právo pobývat na našem území, ale vytváří předpoklady pro to, aby zde mohly pobývat a působit v bližší či vzdálenější budoucnosti, tedy že americká vojska mohou být na našem území rozmístěna v dohodnutých zařízeních vulgo vojenských základnách a mohou sem de facto převážet a skladovat jakýkoliv vojenský materiál, včetně jaderných zařízení. Samozřejmě v rámci nuclear sharing, na základě smlouvy, kterou bychom podepsali. Schválení rozmístění amerických vojsk naším Parlamentem při současném rozložení sil by totiž byla pouhá formalita. Pětikoalice má pohodlnou většinu a může odhlasovat pobyt americké armády na našem území, kdykoliv uzná za vhodné, že jsme již dostatečně ohrožení. Protože to je jádro pudla, od kterého se odvíjí vše podstatné.

Nedokážu si představit, že zástupci americké armády zde nebudou podnikat žádné přípravné akce a činnosti předtím, než naše vláda a Parlament budou rozhodovat o schválení pobytu amerických vojsk na našem území. Pokud přijmeme definici vojenské základny takto – já jsem hledal na internetu, jaká by byla, a nejvíc se mně líbila tahle: "jedná se o ohraničený a nepřetržitě strážný komplex zabezpečený vůči průniku nepřátelské živé síly i techniky, kde jsou soustředěny bojové prostředky, poskytuje rovněž sociální a technické zázemí pro posádku" – tak co potom bude v Mošnově a v jiných dohodnutých zařízeních, až se tam americká armáda přesune, když ne vojenská základna?

Na závěr si dovoluji připomenout pár informací k době, kdy jsem sloužil za generála Václavíka. Nestydím se za prezentaci těchto informací, jelikož opakování je matka moudrosti a platí, že zahrávat si se sirkami u stohu suché slámy není nejlepší nápad. Pokud to neudělají massmédi hlavního proudu a odpovědní odborníci, tak cítím povinnost to přednést já.

Od objevu a vývoje neutronové zbraně nemáme další zaručené informace o vývoji jiného typu jaderných zbraní, které by umožnily vést omezenou jadernou válku bez dlouhodobého a masivního zamoření zasaženého území. Nejnovějším známým typem jaderné zbraně je takzvaná neutronová bomba, jejíž historie sahá někdy do šedesátých a sedmdesátých let minulého století. Je to upravená termonukleární bomba, to znamená vodíková bomba s vyšším radiačním účinkem určená k použití ve městech nebo na obrněnou techniku nepřítele.

Výtěžek neutronů se kromě přítomnosti kalifornia dále zvyšuje zavedením speciálního obalu munice s obsahem beryllia, boru nebo bismutu. Vede to k tomu, že až 50 % energie výbuchu se uvolní ve formě pronikavé radiace, kde podíl neutronového záření převyšuje podíl elektromagnetického záření gama, které má desetkrát nižší relativní biologickou účinnost. To znamená, že neutrony působí na živé organismy, na buňky desetkrát ničivějším způsobem víc než intenzivní gama záření. Neutrony navíc mohou vyvolat trvalé změny charakteristik polovodičů a jejich destrukci, to znamená, dojde k destrukci veškeré elektroniky. Ostatní ničivé parametry jaderného výbuchu neutronové munice jsou sice potlačeny, ale nelze je také zanedbat. Rychlé neutrony procházejí hladce hustým materiálem, pancéřováním i zdí. Lze konstruovat neutronové zbraně malé ráže, dělostřelecké granáty.

Údajně byly všechny neutronové zbraně USA demontovány. Tak aspoň jsem tedy našel na internetu tento údaj. Abych pravdu řekl, moc tomu nevěřím, že velmoci, které jsou schopny vyrobit jaderné zbraně, by se vzdaly dobrovolně něčeho tak účinného, ale na druhou stranu tak ďábelského. Tendence tedy je použití takových zbraní, které zničí živou sílu nepřítele a zachovají infrastrukturu bez dlouhodobého zamoření. To je ďábelskost té zbraně.

A nyní se podívejme, co rychlé neutrony provedou živé síle. Způsobí nemoc z ozáření. Ti, kteří to znáte a jste na to školení, víte, že existují dva druhy nemoci z ozáření, jednak akutní

a jednak chronická. Ta akutní je způsobena tím, že energie těch neutronů se absorbuje v makromolekulách a ve vodě a dojde k poškození makromolekul, to znamená bílkovin, nukleových kyselin a různých jejich kombinací a dojde k tomu, že ta živá buňka buď zahyne, což vede k okamžité smrti těch těžce zasažených, anebo dojde k částečnému poškození a to vede k poruše mitózy, což znamená dělení buněk, a poruší to rychle se dělící tkáň. Asi už tušíte, co jsou rychle se dělící tkáň. Jednak jsou to buňky, které se tvoří v kostní dřeni, to znamená krvetvorba, jednak jsou to epitel, které vystylají dýchací cesty a trávicí. Samozřejmě rychlé se množící epitel je vlastně tam, kde se tvoří spermie. Takže jsou poškozené tyto tkáň. V první fázi ten zasažený zvrací, je mu špatně a pak s určitou latencí dojde k tomu, že začne krvácet, je to taková bych řekl radiačně způsobená ebola, a ten člověk vykrváčí z tělních otvorů, anebo umře na infekci hnisavou nebo jakoukoliv infekci, protože má nedostatek bílých krvinek, protože záření mu zničí bílé krvinky. Takže to je to akutní.

A teď ti, kteří to přežijou. Nevyhráli, protože jsou ohroženi chronickým působením té pronikavé radiace. Asi už tušíte, k čemu to vede, protože poškozením DNA těch nukleových kyselin vznikají mutace a na základě těchto mutací vznikají v somatických buňkách, to znamená v žaludku, ve střevech, v kostní dřeni, u žen v prsou, zhoubná onemocnění. Kromě toho nastává u žen i mužů sterilita. Vznikají potraty. A vůbec nejhorší podle mě je to, že dojde k poškození zárodečných buněk, to znamená spermií a vajíček, a ty mutace se přenáší do další generace.

Tak já vám to říkám z toho důvodu, abyste si oživilí tyto informace a abyste se nad tím zamysleli, abychom nikdy nedopustili to, aby vznikla jaderná válka a aby na našem území nebyly (byly?) rozmístěny jaderné zbraně. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. Vaše vystoupení vyvolalo dvě faktické poznámky. Nejprve paní ministryně Černochová a připraví se pan poslanec Balaš. Paní ministryně, prosím.

Ministryně obrany ČR Jana Černochová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já odpovím panu kolegovi ohledně smlouvy o nešíření jaderných zbraní. Bude hovořit pan profesor mezinárodního práva veřejného Balaš. Já pohovořím o tom sharingu, tak jak jsme si to tady vlastně diskutovali s kolegou minule.

Sdílení amerických zbraní v NATO se řídí desítky let starými dohodami mezi Spojenými státy, Nizozemskem, Belgií, Itálií, Německem, Tureckem. Spojené státy odmítají, aby se na tom cokoli měnilo. Ano, zmiňoval jste Polsko. Poláci by je velmi chtěli, ale Spojené státy zatím na ten požadavek Polska nepřistoupili a nepředpokládá se, že by na něj v budoucnu přistoupili. Hlavně z hlediska České republiky je taková možnost zcela nulová, protože není k tomu ani žádný vojenský důvod. Nedaleko od nás je několik amerických základen na německém území, kde samozřejmě tuto možnost Američané mají zcela bez problémů. Ono umístit'ovat někam jaderné zbraně, to opravdu není jako převážet nějakou bednu rohlíků. Všechno to znamená náklady ve výši miliard dolarů a Spojené státy rozhodně nemají žádný důvod něco takového činit, když pár set kilometrů od nás v Německu už něco takového být může.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Nyní je na řadě pan poslanec Balaš a připraví se pan poslanec Hofmann, všechno faktické poznámky. Prosím.

Poslanec Vladimír Balaš: Děkuji, paní předsedající. Já bych, vaším prostřednictvím, chtěl uklidnit pana poslance Zlínského. Česká republika je od roku 1974 vázána právě tou smlouvou o nešíření jaderných zbraní z roku 1968. A druhý článek této smlouvy říká, že každá smluvní strana nevlastní jaderné zbraně se zavazuje nepřijímat přímo či nepřímo od kohokoliv

jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení ani kontrolu nad těmito zbraněmi nebo výbušnými zařízeními, a tak dále.

Chci říct, že jediné nebezpečí jaderné, které nám tady vzniklo – ta přednáška byla zajímavá, ale myslím, že byla úplně mimo to téma, a docela jako právník, kdybyste vy nebyl na půdě Poslanecké sněmovny, tak bych to označil za šíření poplašné zprávy. Ale i tak, rád jsem si to vyslechl. Jenom jediný šlendrián, který nám tady způsobil problém s jaderným ozářením, byl výbuch jaderné elektrárny v Černobyli, v Sovětském svazu. A možná, že Rusové chystají totéž v Záporoží. A jinak bych se toho tolik nebál. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji za dodržení času. Nyní je na řadě s faktickou poznámkou pan poslanec Hofmann. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Hofmann: Já vám děkuji. Dobrý den. Já se jenom přidám ke kolegům, s tím, že jak jste slyšeli, tak jaderné zbraně na našem území být ani nemohou, ani není žádný zájem, aby zde byly. Ale hnutí SPD tady tvrdí, že zastupuje řekněme většinu těch obyvatel, kteří se tedy bojí těch spojeneckých jaderných zbraní na našem území. Já jsem viděl anketu na webu opozičního lídra, kde bylo osloveno 15 000 respondentů, což je daleko víc, než je u třeba volebních průzkumů, s otázkou, zda by byli pro umístění spojeneckých jaderných zbraní na našem území. Padesát osm procent lidí odpovědělo, že ano. Zbytek buď neví, anebo nesouhlasí s nimi. Takže většina lidí by tady chtěla tyto zbraně. Bohužel tato smlouva nedává žádnou možnost umístění těchto zbraní. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji, za dodržení času. A vracíme se do obecné rozpravy. Než dám slovo panu poslanci Víchovi, ještě načtu dvě omluvy. Omlouvá se pan poslanec Špičák od 17 hodin z rodinných důvodů a pan ministr Lipavský od 16.15 z pracovních důvodů.

Pane poslanče, prosím.

Poslanec Radovan Vích: Dobré odpoledne. Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážená paní ministryně, já to vezmu trošku jinak než můj předřečník. To podstatné jsem tady řekl při prvním čtení a vyjádřil jsem se k tomu i při projednávání ve výborech, takže se omezím na zdůraznění některých bodů a pak bych to nějakým způsobem shrnul.

Dohoda mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany, tedy takzvaná DCA, má standardní text, jak jej americká strana nabízí ostatním 24 členským státům NATO, tedy standardně nevýhodný pro přijímající stát, v našem případě pro Českou republiku. Zjednodušeně řečeno, hlavní práva jsou na straně ozbrojených sil USA, civilní složce bez další definice, jejich rodinných příslušníků, smluvních partnerů, kterým americké vojenské velení vydá příslušné doklady. Pak dostanou zjednodušený vstup na území České republiky. Budou v podstatě vyňati z jurisdikce našeho státu, až na ty nejvýznamnější výjimky podle trestního práva. Tahle dohoda není nic, co by Česká republika pro svou obranu potřebovala. Rozhodně podobnou dohodu nemají s USA uzavřenou všechny členské státy, z 31 států NATO má takovou dohodu 24 zemí, tedy 7 zemí se bez ní zatím obejde.

My už ale máme právní úpravu, která podle mého názoru stačí, a to je uzavřená NATO SOFA, podle které se postupuje v případě nutného pobytu vojáků NATO včetně vojáků USA na našem území například v době vojenských cvičení a tak podobně. Tedy se ptám, na co potom to NATO je? A pokud se odvoláváte na smlouvu NATO SOFA, že je zastaralá, no tak je ji asi potřeba upravit, ale k tomu asi není politická vůle.

Už vlastní preambule vzbuzuje rozpaky. Píše se v ní mimo jiné: Účelem této smlouvy je zvýšit úsilí stran o podporu míru a bezpečnosti v oblastech společného zájmu a prospěchu a podílet se na společném úsilí v oblasti obrany, potvrzující, že přítomnost ozbrojených sil USA přispívá k posilování bezpečnosti a stability České republiky v regionu.

Dovoluji si už zde polemizovat, že zájmy České republiky jsou společné se zájmy Spojených států amerických a že přítomnost ozbrojených sil USA na našem území přispívá k posilování stability a bezpečnosti v regionu. Není to smlouva o spolupráci, ale smlouva o budoucí vojenské přítomnosti Spojených států v České republice, která umožňuje ozbrojeným silám Spojených států používání vojenských prostor a budov, a to na leteckých základnách Čáslav, Pardubice, Náměšť a Mošnov, tomto případě logistické centrum. Budou také moci používat armádní výcvikové prostory a používat kasárna ve Vyškově, v Rančírově, ve Staré Boleslavi. Ve všech těchto lokalitách mohou Spojené státy stavět vlastní budovy, a to včetně prodejen potravin, otevřených stravovacích zařízení, bankovních služeb, společenských a vzdělávacích center a tak podobně. V případě schválení smlouvy se tak budou moci na území České republiky volně pohybovat, operovat ozbrojené síly Spojených států, a to včetně rodinných příslušníků.

Odkazy vládních politiků, že tato dohoda v podstatě nic nemění, nejsou pravdivé. Zavádí volný režim příjezdů, odjezdů, přivážení jakýchkoliv movitých věcí a skladování zbraní a střeliva do těchto prostor, a to bez možnosti kontrol ze strany České republiky. De facto se bude jednat o podobný princip, jaký je aplikován na teritoria ambasad. Dohoda je navíc uzavírána na 10 let, kdy se nedá vypovědět. Na Slovensku byla tato smlouva pod palbou kritiky a po velkých protestech byla nakonec přijata interpretační doložka, ve které se mimo jiné uvádí, že smlouva není rozhodnutí o vytvoření vojenských základen na jejich území a ani o přítomnosti amerických vojáků. U nás se s takovou interpretační doložkou nepočítá.

Je potřeba tuto dohodu vnímat i v souvislosti s projednávanou novelou ústavního zákona č. 1/1993 Sb., čl. 43 ústavy, která se týká obrany našeho státu. Jedná se o novelu z pera pětikoalice. Hnutí SPD podalo při projednávání ve Sněmovně návrh na zamítnutí a projednávání je nyní přerušeno v ústavně-právním výboru Sněmovny.

Dohoda mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany je velice podobná dohodě, kterou má uzavřenou Slovenská republika, rozdílu je jen málo, nejvíc v čl. 15, ale nemění se tím moc smysl. Jsou tedy použitelné i předchozí rozbor, neboť česká smlouva tu slovenskou prakticky velmi kopíruje. Co je velmi odlišné, je počet dohodnutých zařízení a prostor – 11, kde mají ozbrojené síly USA v České republice působit. Proti tomu ve slovenské dohodě jsou uvedena jen dvě taková místa – Malacky-Kuchyň a Sliač, kde už ty ozbrojené USA začaly v praxi reálně působit, a vidíme, že už tam rovnou jsou bezpečnostní problémy, viz napadení s nožem, vysvětlované slovenskou stranou, jako že o nic nešlo.

Takže si to shrňme. Dohoda DCA pro nás výhodná není. Je pouze rámcová, není reciproční, ztrácíme s ní suverenitu a mělo by k tomu být vypsáno celostátní referendum. Nebyla k tomu ze strany pětikoalice vedena všeobecná diskuse. Komunikace s veřejností, kde by se objasňovala dohoda a její jednotlivé části, vedena nebyla vůbec. Její projednávání v petičním výboru nelze počítat za objasňování široké veřejnosti. Pětikoalice dokonce odmítla, aby byla dohoda projednávaná a posuzována v ústavně-právním výboru.

To znamená podle mě, že si vláda není jista, jestli nebude porušeno ústavní právo a jestli je to všechno v souladu s naším a mezinárodním právem. Co kdyby náhodou byla DCA dohoda zaparkována v ústavně-právním výboru a čekala na posouzení? Analýzu právníků až na drobné výjimky nazýváte politickou proklamací a nikoliv právní analýzou jako takovou.

Samozřejmě je to zásadní věc a nikoliv triviální, jak se někteří poslanci tady vyjadřují k této dohodě, protože pokud někomu umožňujeme v 11 lokalitách po dobu 10 let budovat objekty, do kterých nemáme přístup, nevíme, co se tam provádí za činnost, a nevíme, co je tam

skladováno, a objekty mají režim jako ambasády, tak samozřejmě se jedná o zásadní omezení svrchovanosti České republiky. Tato vláda také odmítla takzvanou interpretační doložku k této dohodě, už jsem o tom hovořil, což v podstatě na Slovensku znamenalo výkladově, že se v žádném případě nejedná o zřízení základny jako takové. Doplnkové usnesení, které tady bude navrhováno, není součástí dohody a neplní funkci té interpretační doložky. Dále, tuto dohodu nejde po 10 let vypovědět a nelze ji právně napadnout.

Dohoda se nám zdá nevýhodná a zbytečná. Dávám si řečnickou otázkou, co se stane, když DCA dohodu nebudeme mít? Podle mého názoru se nestane vůbec nic. Takže poslanci poslaneckého hnutí SPD budou hlasovat proti této dohodě. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní je na řadě pan poslanec Kettner. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji, paní předsedající. Dámy a pánové, budu stručný. Všechno zde již několikrát padlo. Nemám rád úplně mlácení prázdné slámy. Dohoda o spolupráci v oblasti obrany mezi Spojenými státy a Českou republikou. Budu tady opakovat některé věci, které zazněly i v tisku, a dovolím si říct můj náhled na věc. Má to posílit kolektivní obranu. Kolektivní obrana je přece o tom, že se dohodne nějaký kolektiv. Obrannou smlouvu máme s NATO, to znamená, že tady ta bezpečnost už je zaručena tou kolektivní obranou, že v případě napadení jakéhokoliv členského státu NATO ostatní státy mu přijdou na pomoc. Takže ať přemýšlím, jak přemýšlím, nevím, jak nás posílí smlouva mezi dvěma členskými státy NATO, co se týká kolektivní obrany.

Co se týká základny nezakladny. Co je vlastně základna? Základna jsou nějaké objekty, které nějaká armáda používá ke své činnosti. V té smlouvě se říká, že tady budou objekty, které bude používat americká armáda. Ale neustále slyším, že to základna nebude. Takže to bude asi nějaká virtuální základna? To je prostě tak nesmyslné slovíčkaření a nechápu, proč se věci nenazývají pravými jmény.

Dále se ve smlouvě říká, že určité části těch objektů, ty určité budovy a objekty, které bude využívat americká armáda, budou přímo k výlučnému přístupu a užívání ozbrojených složek Spojených států amerických. To za mě je prostě vzdání se určité části území ve prospěch jiného státu. Jako jsem byl proti sovětským vojákům na našem území, tak naprosto ze stejných důvodů jsem proti přítomnosti jakýkoliv jiných ozbrojených složek. Ano, něco jiného jsou prostě cvičení v rámci nějakých mezinárodních závazků, to ano, ale tahleta smlouva je prostě pro mě naprosto zbytečné vyhrocení situace.

Poslední věc, která je pro mě velice ožehavá, je právě ta problematika případného trestního stíhání těch příslušníků ozbrojených sil Spojených států amerických. Už to tady taky padlo. Těch případů po celém světě je spousta a marně jsem se snažil najít nějaký případ, kdy ten americký voják byl skutečně odsouzený v tom státě, na jehož území ten trestný čin spáchal. Většinou je vždycky ten voják převelen, vždycky to vyšumí do ztracena a milí pozůstalí, trhněte si nohou.

Takže ta reminiscence s těmi dobami minulými – mně je opravdu úplně jedno, jestli ten voják, který tady bude, bude mít rudou hvězdu, nebo bílou hvězdu. Pro mě je to prostě nepřijatelné. Já si myslím, že bychom měli být svrchovaný, suverénní, stát a veškeré smlouvy, které jsou, by měly být minimálně oboustranně stejně výhodné a rozhodně ne nevýhodné v náš neprospěch. Takže u mě je to prostě pouze otázka principu, pro toto nebudu nikdy moci hlasovat. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Nyní je na řadě paní poslankyně Lesenská. Než dojde k pultíku, načtu ještě dvě omluvy. Omlouvá se pan poslanec Král od 17.30 hodin z pracovních důvodů a pan poslanec Wenzl Milan od 19 hodin ze zdravotních důvodů.

Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Paní předsedající, děkuji za slovo. Vážené kolegyně, kolegové. Vážená paní ministryně, 23. května letošního roku jste podepsala Dohodu mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v rámci obrany. Smlouva je dle mého názoru jednostranná, a to v neprospěch České republiky a jejích občanů. Zaměřuje se na přítomnost amerických vojsk na našem území. Ale zatímco Spojené státy americké mají prospěch z této spolupráce, není mi jasné, jaké konkrétní výhody z toho budeme mít my.

Dalším důležitým problémem je dle mého omezení suverenity České republiky. Smlouva stanovuje, že americké jednotky mohou operovat na našem území bez naší kontroly a dohledu. Znamená to, že mohou přijíždět, umisťovat vojenskou techniku, dokonce i nejrůznější druhy zbraní, aniž bychom o tom měli kompetentní informace a možnost rozhodovat o tom, co se děje na našem vlastním území. Tím pádem ztrácíme kontrolu nad naší vlastní obranou a bezpečností.

Třetím problémem je nedemokratický proces přijetí této dohody. Žádná ze stran zastoupených v Poslanecké sněmovně neměla tuto smlouvu ve volebním programu a není ani součástí koaliční smlouvy nebo programového prohlášení vlády. Znamená to podle mého, že rozhodnutí o této dohodě bylo přijato bez možnosti vyjádřit náš názor prostřednictvím voleb nebo prostřednictvím referenda. Je zásadní, aby takové záležitosti, který mají vliv na naši zemi a občany, byly předmětem demokratického procesu a široké veřejné diskuse.

Nakonec je důležité zdůraznit, že tato dohoda nenaplnuje principy mezinárodního míru a stability, alespoň podle mého názoru. Místo aby přispívala k upevnění spolupráce v oblasti obrany a bezpečnosti, vyvolává obavy. Jsme členy NATO, proč tedy tato smlouva? Proč my, proč tak narychlo, když ji nemají ani další členové NATO? A proč v tomto nevýhodném znění, když státy, které smlouvu s USA již podepsaly, ji mají na rozdíl od nás daleko vyváženější?

Ve světle těchto skutečností jsem přesvědčena, že je důležité, aby byla dohoda znovu zvážena a podrobena důkladné parlamentní a veřejné diskusi. Musíme zajistit, že jakékoliv dohody týkající se naší obrany a bezpečnosti jsou v souladu s našimi zájmy, hodnotami a demokratickými principy. Ztráta suverenity a omezení naší kontroly nad vlastním územím a obranou jsou vážnými záležitostmi, které by neměly být podceňovány.

Jako poslankyně Parlamentu České republiky jsem se zavázala hájit zájmy naší země a občanů. Budu se snažit zajistit, aby tato dohoda byla přezkoumána a aby se brala v potaz veškerá rizika, obavy a demokratické principy, které jsou spojeny s jejím provedením. Je naší povinností zajistit, že rozhodnutí ohledně naší obrany a bezpečnosti jsou přijímána s maximální transparentností, veřejnou podporou a respektem k demokratickým procesům. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Nyní je na řadě pan poslanec Černý. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Oldřich Černý: Děkuji vám za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji mi, abych se také vyjádřil ke zde projednávanému bodu, k vládnímu návrhu sněmovní tisk číslo 462. Mnoho toho, co jsem chtěl říct, zde již od mých kolegů zaznělo. Zmíním proto jen to nejdůležitější.

V minulém režimu jsme jako Československo zvali a vítali vojska Sovětského svazu a nyní de facto zveme a vítáme vojska Spojených států. Člověk by si myslel, že děti ve škole se

učí dějiny a historii proto, aby společnost věděla, jaké chyby se staly, abychom se mohli z těch chyb našich předků poučit.

Zřejmě to ale nefunguje, protože představitelé současné vládní pětikoalice nás opět ženu do vojenské dohody s cizí mocností. Ano, Spojené státy jsou náš partner v Severoatlantické alianci, ale občané České republiky nechťejí být zataženi do války mezi Spojenými státy a Ruskem. Nechceme být totiž nárazníkem v rámci válečných konfliktů těchto světových mocností.

Každá velmoc má svoje zájmy a Spojené státy samozřejmě také. Nenalhávejme si, že nás američtí vojáci přijedou ochraňovat zdarma a jen pro jejich dobrý pocit. Stát jako takový není dobročinná organizace a Spojené státy naplňují především svoje zájmy. Hnutí SPD prosazuje, že k takto zásadním otázkám fungování naší země by se měli mít možnost vyjádřit občané v referendu. A to je přesně tento případ. Jestli zde budou vojáci cizích států, musí to odsouhlasit občané v referendu, nejenom vláda, která prokazatelně zastupuje menšinu občanů. Již s tím máme přece více jak dvacetileté nepříjemné zkušenosti z minulého režimu. Nedopust'me, aby se dějiny opakovaly.

V posledních týdnech se na všechny poslance obracejí občané České republiky, kterými jsme byli zvoleni a které zastupujeme, vyjadřují svůj nesouhlas s touto projednávanou dohodou. Každý den dostáváme stovky mailů a zpráv od našich občanů. Vzpomeňme si, jak před lety Česká republika odmítla americký radar. Nebo lépe řečeno, byli to především naši občané, kteří ho odmítli. A opět zde máme podobnou situaci a řešíme podobnou záležitost.

Často slyšíme z médií, že členství v Severoatlantické alianci nám zaručuje bezpečnost, což je v pořádku. A to byl přece důvod našeho vstupu do této Aliance na konci devadesátých let. Tak proč tedy další dohoda? Proč souhlasit s dalšími upravenými podmínkami, které v mnoha ujednáních staví naši Českou republiku do druhořadé role? Mnoho nejasných otázek je důvodem, proč s touto dohodou zásadně nesouhlasím a žádám vládu o rozhodnutí o přijetí této dohody v referendu všech občanů České republiky. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. Vaše vystoupení vyvolalo dvě faktické poznámky. Nejprve pan poslanec Balaš a připraví se pan poslanec Vondráček. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Vladimír Balaš: Děkuji, paní předsedající. Já bych se jenom pana Černého vaším prostřednictvím chtěl zeptat, kdy čeká, že Američané unesou naši vládu, možná i Parlament, do Spojených států, aby vynutili podpis té smlouvy, stejně jako to udělali Rusové v osmašedesátém? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Nyní je na řadě pan poslanec Vondráček a připraví se pan poslanec Lochman. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Já jsem si vybral tuto chvíli pro faktickou poznámku jenom proto, že jsem byl v rámci rozpravy upozorněn, že bod čtyři, který jsem četl, není úplně to, o čem jsme jednali, došlo tam k nějaké změně slovíčka, aby to zaznělo na mikrofon, aby to zaznělo do stenozáznamu. Tak prosím, v rámci toho navrženého usnesení bod čtyři zní: "Dohoda nedává bez předchozího souhlasu České republiky právo ozbrojeným silám Spojených států amerických budovat na území České republiky stálé vojenské základny ani na něm trvale pobývat." Tečka.

Tuto verzi jsem již předal panu zpravodaji, druhou verzi předám předsedajícímu. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji, za dodržení času. A nyní je na řadě pan poslanec Lochman a připraví se pan poslanec Černý. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Ondřej Lochman: Pěkné odpoledne. Vážená paní předsedající, vážená paní ministryně, vážení kolegové, kolegyně, velmi krátce. Tak vydržím leccos, celou dobu si říkám, nevystupuj, ač některé ty věci poslouchat je opravdu složité. Když jsem poslouchal pana kolegu Černého, prostřednictvím paní předsedající, celou dobu tu i kolegové říkají, nedělejte to, neporovnávejte to s šedesátým osmým, s těmi dvaceti lety, kdy my jsme museli trpět pod Sovětským svazem a jejich armádou. A že nám to dalo práce dostat je pryč!

Vy to přesto děláte, neustále porovnááte, říkáte, jaké to vlastně bude, abychom nedopustili to, co se tu děje. A my to nedopustíme. A právě proto, aby ten ruský medvěd, který je tentokrát, jestli jste si nevšimli, velmi agresivní poslední roky, tak kvůli tomu, aby ten ruský medvěd si jakkoliv nevyskakoval na Pobaltí, na další státy, a my jsme bohužel na seznamu nepřátel Ruska, tak přesně kvůli tomu zde uzavíráme tuto bilaterální smlouvu. Kvůli tomu to děláme.

A to, že neustále přirovnáváte tu situaci s šedesátým osmým, tak tím pouze, jak říkal pan kolega Horák, urážíte všechny oběti, všechny ty, kteří – například v Liberci byly oběti Sovětů, kteří přišli a stříleli do nich, najížděli do nich tanky. Protože nic takového se dít nebude, Američané sem neprijedou s tanky a nebudou zde střílet do lidí, nebudou zde unášet českou vládu.

Tato smlouva je taková, kterou chceme, a děláme ji proto, aby čeští občané měli více mezinárodního bezpečí. Prosím vás opakovaně, buď si tu smlouvu do detailu přečtete – novináři to pochopili, mnoho lidí to pochopilo, jenom to vypadá, že vy jste ji stále nepochopili. Podívejte se na ni, já vám klidně naposílám jednotlivé komentáře a doporučím vám také Ministerstvo obrany a jejich otázky a odpovědi, můžeme se na to společně zde podívat v předsálí. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času a nyní je na řadě s faktickou poznámkou pan poslanec Černý. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Oldřich Černý: Děkuji, paní předsedající. Já si dovolím reagovat vaším prostřednictvím na pana poslance Balaše. Pane poslanče, vy si z toho děláte srandu. Víte, že jde o vážnou věc? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za slovo. A nyní jsme zpátky v rozpravě a je na řadě pan poslanec Hrnčír. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Hrnčír: Děkuji za slovo. Vážená paní předsedající, vážené dámy, vážení pánové, letos uplyne 55 let od chvíle, kdy do naší země na pozvání některých představitelů tehdy vládnoucí komunistické strany vstoupila vojska Varšavské smlouvy. Nikdy, opravdu nikdy bych si nepomyslel, že tato vláda, která ráda vystupuje jako demokratická, si právě z komunistické strany vezme příklad a pozve do naší země cizí vojska. Tentokrát se jedná o vojska americká. A přece se tak stalo. Smlouva o obranné spolupráci s USA, která umožňuje pobyt amerických vojáků a faktický vznik amerických základů na našem území – rád bych ještě zdůraznil, že tato smlouva je pro naši republiku závazná a nelze ji 10 let vypovědět – to je další obrovský průlom do suverenity naší země a samozřejmě i zásadní bezpečnostní riziko.

Proč tuto smlouvu odmítáme? Za prvé, je zbytečná. Případný pobyt vojsk členských států NATO v zemích aliančních partnerů již dávno dostatečně upravuje takzvaná smlouva NATO SOFA. Za druhé, jak již zaznělo, je 10 let nevypověditelná. Za třetí, zásadním způsobem

omezuje suverenitu České republiky. Smlouva uděluje americkým vojákům, jejich rodinným příslušníkům a dalším zaměstnancům případných amerických základen na českém území rozsáhlá privilegia, kdy v podstatě v ničem nebudou podléhat českému právnímu řádu. Za čtvrté, vymezuje pro Českou republiku důležitá a rozsáhlá strategická území, včetně tří vojenských letišť, která přejdou pod správu USA prakticky bez možnosti kontroly nebo vstupu ze strany České republiky. Jednoduše řečeno, Česká republika dobrovolně předá části své republiky do rukou USA.

Toto vše jsou hlavní důvody, proč je schválení obranné smlouvy mezi Českou republikou a USA pro nás nepřijatelné. A případné schválení vládou navrhované změny ústavy, která by jí pak dovolila zcela bez dalších nyní potřebných kroků rozhodnout o pobytu cizích vojsk na našem území až na dobu 60 dnů s tím, že těch 60 dnů je možno opakovaně prodloužit. Poslanecká sněmovna i Senát by mohly celému procesu pouze přihlížet bez možnosti do něj jakkoliv zasáhnout. To je absolutní nábourání demokratických principů tohoto státu.

Bohužel je nyní již jasné, že smlouva pravděpodobně bude schválena. V minulém týdnu doporučily ratifikaci smlouvy výbor pro obranu a zahraniční výbor Sněmovny. Proti hlasovali pouze poslanci SPD. My jsme přesvědčeni, že bez vyjádření se občanů k této smlouvě v referendu není ratifikace takové smlouvy přijatelná. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. A nyní je na řadě paní poslankyně Štefanová. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Iveta Štefanová: Já děkuji za slovo. Vážená paní předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, jednáme tady dnes o takzvané obranné smlouvě mezi Českou republikou a USA, o smlouvě, o které nás vláda přesvědčuje, že je pro nás vlastně výhodná. Pokud je obranná, měla by představovat nějakou formu obrany. Tato smlouva ale pro Českou republiku žádnou obranu neznamena. Neobsahuje totiž žádnou podmínku obrany České republiky například při jejím případném napadení, ale fakticky pouze umožňuje budoucí přítomnost americké armády na našem území.

Vláda se ve smlouvě zavazuje, že poskytne americké armádě pozemky a vybavení na to, aby si mohli na tom území stavět budovy, skladovat materiál nebo třeba zbraně. Na takovém území pak mají ale přednost podmínky ve smlouvě před našimi zákony. Dostane-li se do rozporu smlouva s českými zákony, bude se postupovat podle smlouvy.

Při schvalování na Slovensku například tato část byla tamní generální prokuraturou shledána jako možná protiústavní. Na to ale naše vláda zřejmě nedbá a obhájí údajnou potřebu této dohody a odkazuje se právě na to, že takovou dohodu již uzavřely okolní státy, jako je Slovensko nebo Maďarsko. Ty smlouvy ale nejsou stejné. A mě by zajímalo, z jakého důvodu je mezi těmi smlouvami, jejich a naší, takový rozdíl, například zejména ve specifikaci zásahu amerických sil mimo jim vyhrazené území, kdy smlouva s Českem dává mnohem větší pole působnosti cizí armádě než právě v těch zmíněných státech. Tato dohoda dává americké straně právo volného vstupu, vstupu vojenských letadel, vozidel a tak dále, na naše území bez možnosti kontroly z naší strany. Smlouva je navíc 10 let nevypověditelná a představuje tak významný závazek pro Českou republiku, který ale výrazně časově přesahuje mandát této vlády. Navíc nespecifikuje bojové a nebojové akce, tudíž představuje pro Českou republiku pouze riziko a nemá s obranou nic společného.

Takovou smlouvu já striktně odmítám a měla by ji odmítnout i celá Sněmovna. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. Nyní je na řadě pan poslanec Kobza. Než dorazí, načtu omluvy. Omlouvá se pan poslanec Kuchař od 18 hodin z pracovních důvodů a pan poslanec Smetana od 14.15 do 18.15 z pracovních důvodů.

Pane poslanče, prosím.

Poslanec Jiří Kobza: Děkuji, paní předsedající. Vážené dámy, vážení pánové, vážené kolegyně, vážení kolegové, bylo zde hodně řečeno na téma smlouvy o spolupráci se Spojenými státy. Já myslím, že nejdůležitější článek této smlouvy je článek 2, kde se píše naprosto jednoznačně, že účelem této smlouvy je určení podmínek pobytu amerických vojáků na našem území. Já myslím, že tím je řečeno vše.

Nicméně rád bych vznesl zásadní otázku. Až nabude tato dohoda účinnosti a stane se plně funkční a aplikovatelnou, bude se okamžitě vztahovat na americké vojáky, kteří by v té době pobývali na území České republiky třeba v rámci nějakého cvičení NATO nebo určitého průjezdu? Tedy ptám se na to, zda smlouva se bude vztahovat jen na nové pobyt amerických vojáků, o kterých bude rozhodovat Sněmovna a Senát anebo vláda, a pokud projde ústavní novela, kterou tato vláda prosazuje a dle které by o pobytech cizích vojsk na našem území v délce do 60 dnů mohla rozhodovat pouze vláda. Takže se ptám, získají privilegia daná touto smlouvou američtí vojáci na našem území okamžikem jejího vstupu v účinnost, tedy i když jejich pobyt na území naší republiky bude zahájen v době, kdy ještě tato nová smlouva účinná nebude a kdy se bude řídit smlouvou NATO SOFA?

Já, protože už jsem starší chlap a ledacos pamatuju, tak si také pamatuju cvičení Vltava v lednu–únoru 1968, kdy sovětská vojska přijela na cvičení a pak tady zůstala tábořit. A další čtyři měsíce probíhala diskuse, kdy už odejdou sovětská vojska, protože je tady samozřejmě nikdo nechtěl, až do srpna 1968, kdy bylo jasné, proč tady zůstali. Ta podobnost bije do očí.

Další věc. Evropská komise plánuje vydat v letech 2021 až 2027 v rámci rozpočtu Evropské unie, takzvaného finančního rámce, 6,5 miliardy eur, což je nějakých 167 miliard korun, na posílení evropské infrastruktury, aby se po ní mohla pohybovat těžká vojenská technika včetně tanků. Toto rozhodnutí padlo v roce 2018 na základě upozornění velení NATO na logistické problémy, které vznikají při přesunu vojenské techniky v rámci nejrůznějších cvičení a přejezdu alianční vojenské techniky například do Pobaltí. Evropská komise na to reagovala v rámci přípravy unijního rozpočtu na období 2021 až 2027 vyčleněním oněch 6,5 miliardy eur na modernizaci dopravní struktury, aby zvládla rychlé přesuny vojenské techniky včetně tanků, což se samozřejmě vztahovalo i na nás. Tyto prostředky se měly využít především na rozšíření a zpevnění mostů a na úpravu železničních přejezdů. Přesuny vojáků ze základen v Německu nyní prý trvají dlouho.

Na to stěžoval i americký generál Frederick Benjamin Hodges, který byl v té době vrchním velitelem amerických pozemních sil v Evropě. Generál Hodges tehdy upozornil na to, že právě Česká republika je díky své geografické poloze klíčovou zemí pro přesun těžké techniky, přičemž nosnost mostů zemí bývalé Varšavské smlouvy často nevyhovuje západní vojenské technice a NATO, varoval. Samozřejmě jako bývalý tankista vím, že mosty byly stavěny na to, aby udržely naše střední tanky T-55 a T-72, které vážily do 40 tun, zatímco pod stotunovým Abramsem se měly propadnout. Za Evropskou komisi o tomto problému hovořila tehdejší komisařka pro dopravu Violeta Bulcová ze Slovinska – cituji: Při plánování dopravní infrastruktury je potřeba vzít v úvahu i vojenské požadavky.

Do roku 2019 se měly prověřit trasy, které jsou nutné pro přesuny vojenské techniky. Měl vzniknout seznam míst, která je třeba předělat a zrekonstruovat. Takže já se tážím, jestli ta aktivita od roku 2018 souvisela s touto projednávanou smlouvou, protože i minulá vláda – a projednávali jsme to na výboru pro evropské záležitosti, když tam bylo Ministerstvo dopravy, když jsme jednali právě o této rekonstrukci – připustila, že ty rekonstrukce mostů se dělají právě proto, aby byly posíleny pro přesuny vojenské techniky. To znamená, že i minulá vláda

premiéra Babiše musela nějakým způsobem vědět, tušit, že tato smlouva je na cestě, protože musela provádět všechna tato opatření. Takže pak je otázka, jestli tato smlouva není jenom takovou tou třešničkou na dortu vlastně těch opatření, která byla prováděna za předchozí vlády a během první části vlády této vlády. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. Z místa se hlásí pan poslanec Metnar. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Lubomír Metnar: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, paní ministryně, členové vlády, děkuji za slovo. Budu se možná opakovat, ale Česká republika je v rámci Severoatlantické aliance dlouhodobě považována za spolehlivého partnera, a to nejen z hlediska českých příspěvků do zahraničních misí, ale i z hlediska kvality ozbrojených sil a celého obranného sektoru. Dohoda do budoucna prohlubuje naši spolupráci a díky tomu jsme rovnocenným spojencem a Severoatlantická aliance je zárukou naší bezpečnosti. Smlouvu v oblasti obrany tohoto typu má v Alianci, jak již to tady zaznělo, uzavřenou 24 členských států včetně našich nejbližších sousedů.

Jak už jsem říkal v prvním čtení, smlouvu jsme důkladně analyzovali s týmem odborníků a situaci jsme opravdu nepodcenili. Nemohu říci, že smlouva je dokonalá, ale je důležitá.

Komunikaci celého procesu schvalování a obsahu smlouvy vůči občanům považuji za nedostatečnou. Vláda dala svou nekomunikací volné pole působnosti pro dezinformační scénu. Je povinností vlády vyvracet tyto spekulace a informace, které ohledně této smlouvy vznikly.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já se omlouvám, pane poslanče. Kolegové, kolegyně, prosím o zachování nějakého důstojného prostředí. Je tady opravdu velký hluk. Děkuji.

Poslanec Lubomír Metnar: Děkuji, paní předsedající. Proto také hnutí ANO navrhlo již zmiňované doprovodné usnesení, které zde představil můj kolega poslanec Radek Vondráček, na kterém je shoda.

Závěrem je tedy třeba opět zdůraznit, že přítomnost ozbrojených sil Spojených států na území České republiky bude i nadále možná pouze se souhlasem Parlamentu České republiky, a dohoda taktéž nedává bez předchozího souhlasu Parlamentu České republiky právo ozbrojeným silám USA budovat na území České republiky stálé vojenské základny ani na něm trvale pobývat.

A jenom ještě v rámci mého vystoupení na závěr dovoluji reakci na mého předřečníka, co se týče přípravy této smlouvy. Ta byla vyjednáвана, jak již tady opakovaně zaznělo, současnou paní ministryní někdy od října roku 2022 a nebylo to za našeho období, za předchozí vlády, když byl premiérem pan Andrej Babiš. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. S přednostním právem je přihlášen pan poslanec Radim Fiala. Prosím.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, teď jsem slyšel pana kolegu Metnara, tak jsem myslel, prostřednictvím paní předsedající, že jsem to vysvětlil jasně, že ta smlouva je o pobytu cizích vojsk, konkrétně amerických vojsk, na území ČR. Vy pořád tady máte nějaké fráze o tom, že to není o pobytu, že tady nebudou žádné základny, tak já vám to připomenu. Nebude se to jmenovat základna, ale budou tady, a vy to dobře víte, jenom to prostě zastíráte.

Ale kvůli tomu jsme nechtěl vystoupit. Samozřejmě ta diskuse dneska byla zajímavá. Vidím, že k ničemu nevedla bohužel ze strany našeho přesvědčování pětikoalice, ale to se dalo celkem čekat. Ale je tady návrh hnutí ANO, kde jsou čtyři body na usnesení, a my se samozřejmě potřebujeme poradit. Dovolte, abych vás požádal o přestávku k poradě poslaneckého klubu hnutí SPD v délce jedné hodiny, že bychom se potom tady sešli a hlasovali. Prosím tímto poslance hnutí SPD, aby šli na náš poslanecký klub. Děkuji vám.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Na základě požadavku klubu SPD vyhláší hodínovou pauzu do 18.31, kdy se tady opět sejdeme. Děkuji.

(Jednání přerušeno v 17.31 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 18.31 hodin.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, je 18.31 hodin, uplynula lhůta pro přestávku klubu SPD. Vracíme se k našemu projednávanému bodu, sněmovnímu tisku 462. Jsme ve druhém čtení, nacházíme se v rozpravě, která by nyní měla pokračovat. Přihlášen do rozpravy zatím nikdo není. Zeptám se, zda je zájem se přihlásit do rozpravy z místa? Není tomu tak, rozpravu tedy končím a poprosím, zda je zájem o závěrečná slova ze strany navrhovatele a zpravodaje.

Paní ministryně, prosím, máte slovo.

Ministryně obrany ČR Jana Černochová: Děkuji. Já bych stejně jako v tom prvním čtení chtěla všem kolegům poděkovat za tu debatu, která tady zazněla, chtěla bych poděkovat i za kultivovanost té debaty. Myslím si, že opravdu, na co jsme mohli odpovědět, na to jsme se snažili odpovídat. Já myslím, že tento moment dnes tady, kdy naše Poslanecká sněmovna bude tím dalším stupněm k té ratifikaci, tak se i v tomto období této Sněmovny zapíše tato událost do novodobých dějin, protože Česká republika, jak víte, oslaví v příštím roce výročí našeho vstupu do Severoatlantické aliance, a také víme, že některé věci se trošičku i v těch smluvních deklaracích, ať už se jedná o Washingtonskou úmluvu, nebo i o SOFA, tak se malinko přežívají, a proto si myslím, že je velmi dobře, že právě tím dnešním aktem stvrdíme smlouvu DCA, která tedy bude zajišťovat větší bezpečnost pro naši zemi, a naše země se připojí a bude 25. zemí, která tuto smlouvu bude mít.

Takže ještě jednou díky všem, velmi si toho vážím a velmi si vážím přístupu kolegů z hnutí ANO. Díky.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní se zeptám, zda je zájem o závěrečné slovo ze strany zpravodaje? Není tomu tak. Měli bychom tedy přistoupit k hlasování. Měli bychom nejprve hlasovat o návrhu na odročení na neurčito, které podal pan poslanec Okamura, pak bychom měli hlasovat o usnesení navrženém zahraničním výborem. Já možná pak poprosím pana zpravodaje, aby nás seznámil s tím usnesením, o kterém budeme hlasovat. Ve chvíli, kdy se vypořádáme s tímto usnesením, bychom hlasovali doprovodná usnesení. Zatím mám k dispozici doprovodné usnesení navržené panem poslancem Vondráčkem. Taková je procedura.

Já tedy zagonguji, abych přivolal kolegy do sálu. Ještě jednou řeknu, že nyní budeme jako první hlasovat o odročení, které v průběhu rozpravy zaznělo od pana poslance Okamury.

Zahajují hlasování a ptám se, kdo je pro odročení? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 4 bylo přihlášeno 151 poslanců, pro hlasovalo 18, proti 114. Návrh byl zamítnut.

Hlásí se pan ministr Výborný? Nefunguje hlasovací zařízení? (Hlas ze sálu: Nejsi přihlášený někde jinde?) Já vás všechny odhlásím a zeptám se, jestli chcete zpochybnit hlasování. Nezpochybňujete, jenom pro záznam prostě uvádíte, že vám nefungovalo hlasovací zařízení, nicméně návrh, který jsme hlasovali, nebyl schválen a myslím, že můžeme pokračovat dál, pokud nezpochybňujete své hlasování. V tuto chvíli jsme se vypořádali s návrhem pana poslance Okamury.

Nyní bychom měli přistoupit k hlasování usnesení navrženém zahraničním výborem. Já si ho dovolím načíst. To usnesení zní, že Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky dává souhlas k ratifikaci Dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany. Jenom se ptám pana zpravodaje zahraničního výboru, jestli takto je to správně? Ano. Všichni víme, o čem budeme hlasovat.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 5 bylo přihlášeno 144 poslanců, pro hlasovalo 115, proti 18. Návrh usnesení byl schválen a s návrhem usnesení jsme vyslovili souhlas.

Nyní bychom měli přistoupit k doprovodnému hlasování. Doprovodné hlasování zaznělo v rozpravě, je to doprovodné usnesení pana poslance Vondráčka. Vy se hlásíte k hlasování? Dobrá, chcete hlasovat po jednotlivých bodech?

Poslanec Radek Vondráček: Já mám jenom návrh k tomu doprovodnému hlasování. Pokud s tím budete souhlasit, my bychom navrhovali, abychom hlasovali po bodech, jednotlivě.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Protože tu vidím všeobecné kývání, tak myslím, že můžeme takto pokračovat, aniž bychom si to odhlasovávali. Dobrá, já to budu tedy načítat. Přečtu preambuli plus první bod, o kterém dám hlasovat, a pak budeme pokračovat dále:

"Poslanecká sněmovna v souvislosti s vyslovením souhlasu s ratifikací Dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany konstatuje, že 1. uzavření Dohody o spolupráci v oblasti obrany znamená prohloubení obranné spolupráce mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými a přispívá k vyšší bezpečnosti České republiky, neboť transatlantická spolupráce je základem kolektivní obrany zemí NATO." Budeme hlasovat o tomto prvním bodu.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro návrh takového doprovodného usnesení? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 6 bylo přihlášeno 148 poslanců, pro hlasovalo 125, proti 14. Návrh doprovodného usnesení byl přijat.

Druhým bodem doprovodného usnesení je toto: "Případná přítomnost ozbrojených sil USA na území České republiky je možná pouze se souhlasem České republiky a s plným respektem k Ústavě České republiky a k právnímu řádu České republiky." Bod číslo 2.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh usnesení? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 7 bylo přihlášeno 149 poslanců, pro hlasovalo 145 poslanců, proti nebyl nikdo. I tento bod doprovodného usnesení byl přijat.

Třetí navržený bod doprovodného usnesení zní: "Dohoda nezakládá právo na rozmístění jaderných zbraní na území České republiky."

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro návrh takového doprovodného usnesení? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 8, bylo přihlášeno 149 poslanců, pro hlasovalo 146, proti byl 1. I tento bod doprovodného usnesení byl přijat.

A posledním, čtvrtým bodem navrženého doprovodného usnesení je: "Dohoda nedává bez předchozího souhlasu České republiky právo ozbrojeným silám USA budovat na území České republiky stálé vojenské základny ani na něm trvale pobývat."

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento bod doprovodného usnesení? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 9, bylo přihlášeno 149 poslanců, pro hlasovalo 147, proti nebyl nikdo. I tento bod doprovodného usnesení byl přijat.

Hlásí se pan poslanec k hlasování?

Poslanec Jan Síla: Já bych chtěl k hlasování číslo tři, k tomu třetímu bodu, kdy jsem hlasoval pro, a mám proti. (Hlas: Hlasování číslo 8 bod 3.) Bod 3, osm bod tři. Pardon.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: A zpochybňujete hlasování, nebo je to jenom pro záznam? (Nezpochybňuji.) Nezpochybňujete, pro záznam. Děkuji pěkně.

A ještě se hlásí pan poslanec Volný k hlasování.

Poslanec Jan Volný: Děkuji. Já jsem na tom podobně, mně nefungovalo hlasovací zařízení u prvního a druhého bodu tohoto hlasování. Mačkal jsem ano, ale na sjetině nemám nic. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: A nezpochybňujete hlasování? (Nezpochybňuji hlasování.) Ano, takže pro stenozáznam. Děkuji.

K hlasování se už nikdo nehlásí. Já se zeptám pana zpravodaje, jestli jsme se vypořádali se všemi hlasováními? Pane zpravodaji? Pane poslanče? (Bez reakce.) Já se zeptám, jestli jsme se vypořádali se všemi hlasováními? Ano. Čili máme hlasování za sebou.

Než ukončím projednávání tohoto bodu, ještě se s přednostním právem hlásí pan předseda Fiala. Než mu dám slovo, tak načtu dvě omluvy, s dovolením. Paní poslankyně Kovářová se omlouvá od 17.28 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Tom Philipp se od 17 do 18 hodin omlouvá z pracovních důvodů.

Tak, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji. Dovolte mi ještě krátké zhodnocení tohoto celého bodu z pohledu hnutí SPD. Takže vy tvrdíte, že tady nebudou základny, OK, nebudou tady základny, ale budou tady pobývat američtí vojáci, protože článek číslo 2 této smlouvy upřesňuje podmínky pobytu vojáků Spojených států amerických, takže to jsme si řekli. Dalším bodem je to, že jste neumožnili to projednat v ústavně-právním výboru a my se obáváme, že ta cizí jurisdikce na území České republiky může být v rozporu s ústavou. To byl další důvod, proč jsme to nepodpořili. A třetí důvod je jasný: protože nechceme žádná cizí vojska – ani americká, ani ruská, ani žádná, proto jsme v těch bodech hlasovali proti této smlouvě. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano. Ještě někdo se hlásí s přednostním právem? Nikdo se nehlásí. My jsme sněmovní tisk 462, jeho druhé čtení, vyčerpali, já tedy končím projednávání bodu číslo 1.

Vážené paní poslankyně a vážení páni poslanci, tím jsme vyčerpali pořad 72. schůze, kterou tímto končím, a připomínám, že se zde sejdeme v pátek 21. července 2023, kdy budeme pokračovat v přerušené 71. schůzi. Přeji vám hezký zbytek dne.

(Schůze skončila v 18.44 hodin.)